National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

FEB 23
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Second class mail registration number — 1089.

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 11 (3028) XXXIII aastakäik

Neljapäeval, 9. veebruaril 1984 — Thursday, February 9, 1984

Üksiknumbri hind 70 senti

Norra tühistas riikliku külaskäigu Moskvasse

OSLO — Suhted Norra ja N. Liidu vahel langesid väga madalale, kui Norra tühistas spionaazhi tõttu oma parlamentääride külaskäigu Moskvasse. Norra parlament saatis kirja N. Liidu saatkonnale, informeerides et juunis ettenähtud külaskäik on tühistatud, pärast seda kui viis N. Liidu diplomaati saadeti maalt välja spioneerimise pärast. Väljasaatmine toimus pärast Norra välisministeeriumiametniku Arne Treholti arreteerimist, kes ütles et ta spioneeris Moskvale.

Rahupidamise üksused asendamisele ÜRO üksustega

WASHINGTON — N. Liit ja Süüria võivat kaaluda suurendatud ÜRO üksuste toomist Liibanoni asendamaks USA merejalaväelasi ja teiste riikide rahupidamise üksusi. Selle sammuga antavat võimalus USA-le ja teiste riikide üksustele oma vägesid ära viia ilma „taandumise" efektita.

Teheranis mõisteti kommuniste surma

LONDON — Kolm vanemat sõjaväeohvitseri, kes kuulusid keelustatud Iraani Tudeh (kommunistlikku) parteisse mõisteti surma Teheranis, teatas riiklik uudisteagentuur Irna. Ülemkohus on otsuse kinnitanud.

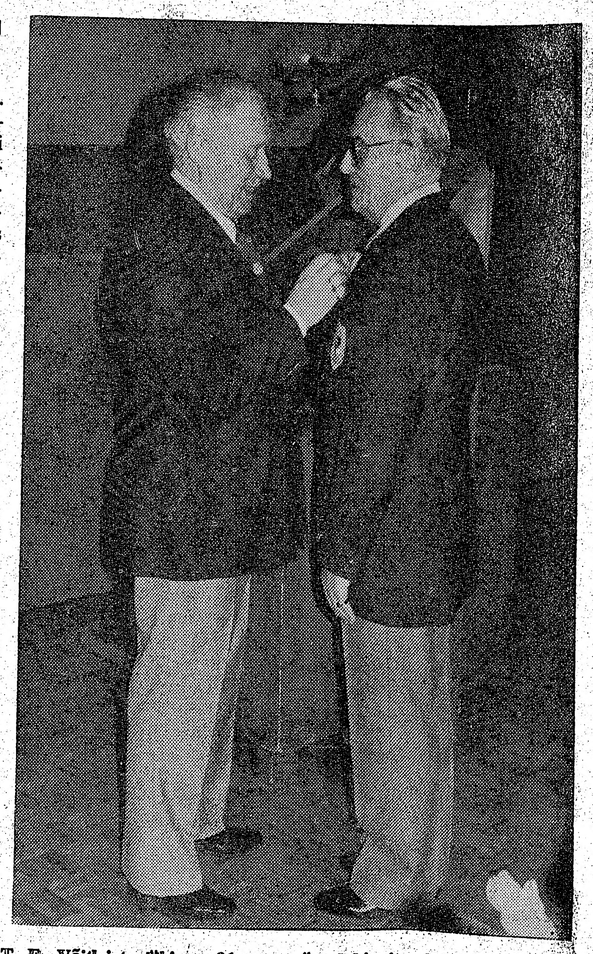

T. E. Võitlejate Ühingu 31. aastapäeval tänitas Eesti Vabadusvõitlejate Liidu esimees August Jurs võitlejate teemeteristi August Sumbergi rinnale. Foto: Vaba Eestlane

Liibanonis puhkes uuesti kodusõda

Valitsus lahkus ametist — Iisrael ja USA arutlevad võimalusi valitsusvägede abistamiseks

BEIRUT — Liibanoni peaminister Shafik al-Wazzan ja tema 8-liikmeline kabinet andsid möödunud pühapäeval presidendile lahkumispalve. Al-Wazzan ütles, et ta lahkub peaministri kohalt, et anda võimalust rahvusliku koalitsioonivalitsuse moodustamiseks, mis võiks lõpetada Liibanoni erigruppide vahelise verevalamise.

Lahkumispalve aktsepteerimisel president Amin Gemayel avaldas üleskutse vaherahuks ja ütles, et ta kutsub Liibanonis sõdivad muhameedlased ja kristlikud sektorid kokku rahuläbirääkimisteks Genfi 27. veebruariks. Gemayel lubas kaheksapunktilise programmi rakendamist võitluste lõpetamiseks, aga ta ei öelnud, kas ta võiks tähistada kokkuleppe Iisraeliga, mis sõlmiti möödunud kevadel Iisraeli vägede väljaviimiseks; viimane kokkulepe on põhjustanud Gemayelile probleeme, mistõttu seda pole veel ratifitseeritud. Küll on Gemayel teinud katseid kõigi võõraste vägede Liibanonist välja viimiseks.

Jeruusalemmast teatati, et Iisrael on teinud ettevalmistusi

15.000 sõduri Liibanonist väljatõmbamiseks nii pea, kui „rahuldavad julgestustingimused on organiseeritud",

mis võiksid kaitsta Iisraeli põhjapiiri.

Iisraeli peaminister Shamir ütles, et vägede väljatoomine toimub vaatamata, mis võiks juhtuda Liibanoni valitsusega või USA merejalaväelastega Beirutis. Shamir andis sellise seletuse päeval, pärast kui 40.000 inimest korraldasid tõrvikutega paraadi Jeruusalemmas protestiks Iisraeli okupatsiooni vastu Lõuna-Liibanonis.

Shamir hoiatas siiski, et USA merejalaväelaste väljatõmbamine võiks tähendada Süüria—N. Liidu võitu, mil võiksid olla väga tõsised tagajärjed Kesk-Idas.

Shamir süüdistas kõigi Liibanoni pahanduste ja probleemide põhjustajana Süüriat, kes pidevalt blokeerib kõik rahutegemise katsed;

viimane on keeldunud enne läbirääkimistest, kui Iisrael on oma okupatsiooniväed välja tõmmanud Golan kõrgendikult.

Gemayeli 8-punktilises programmis on ettenähtud poliitiline reform, uue kokkuleppe läbirääkimiste alustamine Genfis, uue valitsuse moodustamine rahvusterviku huvides, Liibanoni armee viimine uutesse piirkondadesse lõunasse ja Liibanoni põhjaossa, kohesed läbirääkimised täielikuks vaherahuks, läbirääkimised Süüriaga tulevikusuhete üle ja Süüria ning Iisraeli vägede väljaviimine.

Kuid mõni minut pärast tema televisioonikõnet kahurimürsud ja raketid lõhkesid Beiruti lõunapoolses eeslinnas.

Järgmisel päeval, esmaspäeval olid vahejuhtumid võtnud juba kodusõja ulatuse, nii ägedaid võitlusi pole peetud pärast 1970-ndate aastate kodusõda.

Lahinguisse sekkusid ka USA üksused kahuritule toetusega.

Tuhanded muhamedi mässulised tormasid Beiruti südalinna, hõivates suure osa Beiruti lääneosast ja vallutades Liibanoni armee positsioonid USA üksuste baasi läheduses. Teatatakse, et vähemalt 90 inimest said võitlustes surma ja 300 haavata, tõstes nädalalõpul surmasaanute arvu 160-le. Mitmed valitsusarmee sõdurid jooksid üle mässuliste poole. Rahupidamise üksusist sai surma üks prantsuse sõdur, kui rakett tabas nende peakorterit Beirutis. Samuti said haavata 8 itaalia sõdurit granaadiplahvatusel.

Iisrael ja USA on diskuteerinud võimalikku ühist sõjalist aktsiooni president Gemayeli valitsusele avaldatava surve vähendamiseks,

kuid suurem relvastatud rünnak on esialgul kõrvale jäetud,

kuna opositsioon mõlemas riigis võib sellele sammule olla liiga suur, eriti USA-s presidendivalimiste aastal.

Kanada peaminister rahumissioonil

P. E. Trudeau viis oma rahuideed Ida-Saksamaale, Tshehhoslovakkiasse ja Rumeeniasse — Seisukoht NATO üle põhjustas kriitikat

Kanada peaminister Pierre E. Trudeau sooritas oma viimase rahumissiooni osa, külastades Tshehhoslovakkiat, Ida-Saksamaad ja Rumeeniat. Tegi vahepeal külaskäigu Shveitsi, kus julges arvamust avaldada Euroopa julgeoleku üle, millele esialgul pahameelse kriitikaga reageeriti, kuid hiljem on leitud, et ta vaid noteeris olukorda, millele kõik mõtlevad, aga keegi pole tahtnud seda välja öelda.

Tshehhoslovakkias tervitati Trudeau rahuaktsiooni ja lubati seda toetada, kuigi arvati, et pinge lõdvenemine Ida- ja Lääne vahel vajab rohkemat kui vaid rääkimist. Trudeau koges Prahas ka kui vähe usutakse seal USA-d, eriti pärast seda, kui ta asetas oma tuumarelvad vastu Ida-Euroopa riike, mis ähvardavat Tshehhoslovakkia eksistentsi. Samuti ei usuta Tshehhoslovakkias, et president Ronald Reagan oleks tõsiselt huvitatud relvastuse vähendamise läbirääkimistest, kuna ta on asetunud jõupositsioonile.

Tshehhid ei usalda Läänepoliitikega nende lubadusi, kuna nad kannatasid raskesti kahe maailmasõja ajal,

pärast seda kui Lääs ohverdas Tshehhoslovakkia natsistlikule Saksamaale 1938. a. Münchemi paktiga

Inglismaa ja Prantsuse juhtide poolt, mille vastu Hitler lubas rahu.

Trudeau ütles, et ta pidas tähtsaks isiklikult külastada teatud Varssavi pakti maid, et vahetada mõtteid küsimuste üle, mis on tähtsad Ida ja Lääne vahel, kui loodetakse vähendada pinget.

Tshehhoslovakkiast Trudeau sõitis Shveitsi, suusatas mägedes ja kõneles Davose konverentsil maailma panganduse, ärimeeste ja meediaeksekutiividele. Oma kõnes P. E. Trudeau väljendas mõtteid, mis tekitasid pahameelt paljudes ringkondades.

Ta ütles et USA on eksitanud naailma, väites et nad on vähendanud oma tuumarelvade arvu.

Trudeau märkis veel, et paljud küsivad praegu, kas USA president Ronald Reagan võiks olla tahtlik tuumarelvi kasutama N. Liidu vastu ja põhjustama III maailmasõja Euroopa kaitseks, kui N. Liit ründab Euroopat konventsionaalsete relvadega.

Konverentsil USA välisministri abi Kenneth Dam argumenteeris Trudeauga, öeldes, et USA on vähendanud oma tuumarelvi kolmandiku võrra pärast 1967. aastat, kuna jutt USA pidevast relvastuse suurendamisest olevat väärtõlgendus. Dam ütles, et USA usub, et nad peavad säilitama oma sõjalise tugevuse, et võida takistada N. Liidu agressiooni.

Trudeaul tekkis sõnavahetus ka endise Prantsuse peaministri Raymond Barre'ga, kes süüdistas Trudeau'd küsimuste tõstatamise pärast, kas USA tuleks Euroopat kaitsema, kuna USA kaitse olevat NATO nurgakivi.

Kui Barre oli Prantsuse peaminister, siis ta suurendas Prantsusmaa sõjalist tugevust ja arendas oma tuumarelvad väljaspool NATO'it,

kuna ta kartis et USA ei tule mitte Prantsusmaad kaitsma, kui teda rünnatakse Varssavi pakti maade poolt.

Trudeau rahuinitsiatiivi sisuks on olnud õhutada viit tuumajõuga riiki — USA-d, N. Liitu, Prantsusmaad, Hiinat ja Inglismaad, et nad tuleksid kokku relvastuse vähendamise üle läbirääkima. Trudeau ütles, et keegi pole andnud suurvõimudele õigust otsustada inimsuse tuleviku säilimise üle.

Trudeau seisukohad mõisteti hukka Kanada parlamendis konservatiivide opositsiooni poolt,

kuid endine USA rahuläbirääkimiste delegaat Genfis Paul Warnke ütles, et pole tõenäoline, et USA president võtaks kasutusele tuumarelvad N. Liidu vastu, kui viimane konventsionaalsete relvadega teeks invasiooni Lääne-Euroopasse,

kuna polevat sugugi loogiline vastata tuumarelvadega konventsionaalsete relvade rünnakule.

Trudeau jätkas oma missiooni Ida-Saksamaale, kus ta kohtus president Erich Honeckeriga, kes ütles et ta toetab Trudeau aktsiooni. Ida-Saksamaa on eriti range N. Liidu kontrolli all, seal asub 380.000 N. Liidu sõjaväelast ja mitmel pool on SS-20, SS-21 ja SS-22 raketibaase. Pärast läbirääkimist lepiti kokku, et Kanada ja Ida-Saksamaa rajavad relvastuse vähendamise ideede kokkuleppele võimalusi.

Rumeenias on Trudau rahumissioon juba varem saanud toetuse. Trudeau ütles Bukarestis õhtusöögil, et see on pettumust tekitav „paradoks",

et USA ja N. Liit otsivad rahu „terroritasakaaluga", kuid need kes soovivad rahu peaksid olema valmis rahuks.

Peaminister Trudeaul on veel üks käik teha oma rahuideede levitamisel, külastada Andropovi. Millal see võiks toimuda pole selge. Ometi arvavad poliitilised vaatlejad, et juba see, et Ida-Euroopa riigid sellise välispoliitilise asjaga tegutsesid, pidi olema saanud N. Liidu juhtkonnalt nõusoleku. Teiselt poolt on andnud Ida-Euroopa riikidele jõudu asjaolu, et Lääne riigimees tuli nende kui iseseisvate riikide juurde maailmapoliitika üle nõu pidama.

Inglise peaminister Ungaris

BUDAPEST — Inglise peaminister Margaret Thatcher külastas Ungarit rahusobitamise eesmärgil. Ta avaldas seal üleskutse, et N. Liit alustagu uuesti tuumarelvastuse vähendamise läbirääkimisi USA-ga, mõjutades Lääne juhte paremate suhete loomiseks N. Liiduga. Thatcher ütles, et Inglismaa ja tema liitlased soovivad kokkulepet. Ungari juhid tervitasid Thatcheri külaskäiku ja soojenevaid suhteid Ida-Lääne suhetes.

39 miljonit dollarit Wallenbergi eest

WASHINGTON — Rootsi diplomaadi Raoul Wallenbergi perekond andis sisse 39 miljoni dollarilise nõudmise N. Liidu vastu, nõudes et N. Liit annaks selgituse, mis juhtus sellele rootsi diplomaadile, kes päästis II maailmasõja ajal 100.000 juudi elu. Nõude esitasid Wallenbergi poolvenna Guy von Dardeli advokaadid. Wallenberg vangistati venelaste poolt 1945, kui ta täitis oma päästeaktsiooni sakslaste poolt okupeeritud Ungaris.

Poolvend nõuab, et N. Liit vabastaks Wallenbergi või annaks usutavaid tõendeid tema surmast, kuid kummalgi juhul maksaksid 39 miljonit dollarit kahjutasuks. N. Liit on seni väitnud, et Wallenberg suri vanglas 1947, kuid diplomaadi perekond usub, et ta on veel elus.

Pühap., 19. veebr. s.a. kell 3 p.l.
Eesti Maja keskmises saalis

VIRULASTE NÕUPÄEV

Ettevalmistus ESTO '84 suurkokkutulekuks

Kohvilaud ★ Ettekanded ★ Valimised

VIRULASED, TULGE KOKKU!

KONTSERT * BÜROO

PÜHAPÄEVAL, 19. VEEBR., KELL 4 P.L.
ROYAL CONSERVATORY OF MUSIC CONCERT HALL

OMAR DANIEL — Klaverikontsert

Kavas: BEETHOVEN, LISZT, DANIEL, SHÖNBERG, GINASTERA.

Tähelepanuks seeriakaartide omanikele: kuupäev ja kellaaeg kaardil on muudetud.

TORONTO EESTI SEGAKOORI

POP-KONTSERT

pühap., 11. märtsil kell 3 p.l.

WEST TORONTO SECONDARY SCHOOLI AULAS, 330 Landsdowne Ave.

Juhatab Uno Kook. Solist sopran Anna Tamm-Relyea,

Klaveril Charles Kipper

Pääsmed saadaval kooriliikmeilt ja kohapeal enne kontserdi algust.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

T. E. Meeskoori topeltkvartett esinemas T. E. Võitlejate Ühingu aastapäevapeol. Pildil vasakult Heiki Paarn, Alvar Rõika, Meinhard Põldma, Eduard Tobreluts (juht), Edgar Tiilen, Richard Vesi, Juhan Kütt, Rudolf Lall ja Rudolf Viinamäe. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

N. Liit läheb vastu järjekordsetele „valimistele" — omamoodi demokraatliku süsteemi vägistamise tsirkusele. Neid valimisi nimetatakse ametlikult Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu valimisteks ning selle partei propaganda suursündmuse tähtpäevaks on määratud 4. märts.

Okupeeritud Eestis käib praegu suur partei poolt organiseeritud ja juhitud kampaania Ülemnõukogu saadikukandidaatide ülesseadmiseks. See toimub tavaliselt kindla mustri järele: partei kohalikud organid ajavad mõnes käitises või ettevõttes rahva kokku, kus mõni kohalik tegelane esitab kõrgemalt poolt antud käsu kohaselt partei meele ja korralduste kohaselt väljavalitud kandidaadi. Seda kandidaati toetavad oma kiidukõnedega kolm või neli partei käsilast. Koosolekud teevad seejärele „ühel häälel" otsuse ja kogu seda jantlikku protseduuri nimetatakse „rahva kandidaatide ülesseadmiseks."

Eestis ilmuvad ajalehed kubisevad praegu Ülemnõukogu saadikukandidaatide ülesseadmise kirjeldustest. Anname „Rahva Hääle" järele ühe sellise koosoleku kirjelduse Tallinnast. See reportaazh ei valgusta lähemalt mitte ainult Eestis venelaste poolt rakendatud n.n. rahvademokraatiat, vaid sellest selgub ka, et Tallinn kubiseb venelastest ja eestlastel on seal veel vähe kaasarääkimise õigust.

Nii loeme 21. jaanuaril s.a. ilmunud „Rahva Häälest":

„Pidulikus õhkkonnas toimus 20. jaanuaril Tallinna M. I. Kalinini nimelise Elektrotehnika Tootmiskoondise kollektiivi koosolek. Selle avas tehase ametiühingukomitee liige konstrueerimisinsener A. Zvjagin. Sõna anti brigadir L. Spiridonovale. Rõhutanud kommunistide ja parteitute vääramatu bloki ühtsust ning töötajate suurt osa riigiasjade juhtimises, tegi kõneleja ettepaneku esitada NSV Liidu Ülemnõukogu saadikukandidaadiks Tallinna M. I. Kalinini nimelise Elektrotehnika Tootmiskoondise operaator T. Kopanitskaja. Seda ettepanekut toetasid operaator I. Roosioks, brigadir B. Mornov, operaator V. Postnikova, tehnoloogiainsener G. Lõssõi ja tööline A. Keskküla."

Nii-siis enam-vähem täielikult venelaste omavaheline asi. Ja millised on T. Kopanitskaja kvalifikatsioonid sellisesse kõrgesse kohta pääsemiseks, mis nõukogude põhiseaduse järele on kõrgem riigivõimuorgan? Selle kohta loeme „Rahva Häälest":

„T. Kopanitskaja on lühikese aja jooksul omandanud kõrge kvalifikatsiooniga spetsialisti — operaatori — töövõtted. Rakendades eesrindlikke töömeetodeid ja kasutades ratsionaalselt iga tööminutit, on ta omandanud kõik jaoskonnas tehtavad operatsioonid, ning täitis viisaastaku kolme aasta plaani enne tähtaega. Ta valmistab üksnes eeskujuliku kvaliteediga toodangut. Tema juhitav brigaad on tulnud korduvalt tsehhi sotsialistliku võistluse võitjaks. Kopanistskajale on antud tehase parima noortöölise nimetus, ta teeb suurt ühiskondlikku tööd, olles Tallinna rahvasaadikute nõukogu saadik."

Koosolek lõppes sellega, et Tatjana Kopanitskaja otsustati „ühel häälel" esitada NSV Liidu Ülemnõukogu Rahvuste Nõukogu saadikukandidaadiks.

☆

Kuid Ülemnõukogusse määratud treialite, lüpsjate ja brigadiride kõrval lasevad endid Ülemnõukogusse „valida" ka kommunistliku partei tippmehed, et anda sellele partei ülemvalitsust varjavale organile vajalikku värvi ja välispidist seljatagust. Kõigi teiste tippmeeste kõrval on Ülemnõukogu kandidaatide hulgas ka N. Liidu kommunistliku partei peasekretär Juri Andropov, kes seati üles Tallinna linnavalimispiirkonnas nr. 747 ja mitmes teises valimispiirkonnas, muu-seas ka Karjalas Segezha valimispiirkonnas nr. 371.

Andropovi kandidatuuri ülesseadmisel Karjalas ütles üks kohalik punategelane muu-hulgas:

„Karjala töötajad tunnevad Juri Vladimirovtshit hästi kui inimest, kes on piiritult ustav Lenini suurele üritusele. Suure Isamaasõja aastail juhtis ta vabariigi kõmso-

(Järg lk. 3)

Aavo Kimmel

Ronald Reagan kandideerib

Ühendriikide president Ronald Reagan tegi avalikult teatavaks oma kauaoodatud otsuse: ta kandideerib vabariiklaste partei kandidaadina käesoleva aasta 6. novembril toimuvatel valimistel teistkordselt Ühendriikide presidendi kohale. Ronald Reagani jaatavat otsust kandideerimiseks oodati juba ammu, kuid nüüd on ta lõpuks avaliku deklaratsiooniga oma kandidatuuri üles seadnud.

Oma lühikeses teadaandes, mis kanti edasi kolme suurema Ühendriikide televisiooni saatejaama kaudu, mainis Reagan, et tema valitsemise ajal on Ühendriikide olukord viimase kolme aasta jooksul tunduvalt paranenud — riik on tagasi saanud oma majandusliku stabiilsuse ja eneseusalduse ning taastanud oma rahvusvahelise prestiizhi, kuid see töö ei ole lõpetatud: teha on veel palju ja selle ülesande sooritamiseks tahab ta anda oma panuse.

Presidendi konspektiivne selgitus tema valimisprogrammi kohta on kõigile selge ja arusaadav — Reagan kavatseb jatkata oma senist poliitikat, mis on aidanud rajada talle tugeva ameerika rahva toetuse ja kindla seljataguse. Kuid samal ajal on see pannud Ühendriikide tsentrumist vasakul seisvad ringkonnad kihama ning tekitanud presidendile tugeva opositsiooni ka rahvusvahelisel foorumil, eriti raudeesriidetagustes riikides, kus Reagani kindlakäeline välispoliitika on võtnud tuule N. Liidu maailmavallutamise plaanide purjedest.

Kolm aastat Reagani valitsemisperioodi Valges Majas on näidanud tema sise- ja välispoliitilistele vastastele, et presidendi isikus ei ole tegemist „Ameerika lääne cowboy'ga" ega Hollywoodi „teise klassi kuuluvate filmide näitlejaga", vaid andeka poliitiku ja riigimehega, kellel on oma kindlad põhilised tõekspidamised ning kes on valmis nende eest visalt ja järeljätmatult võitlema. Tema konservatiivse põhitooniga majanduspoliitikat on teravalt kritiseeritud, kuid ometi on see andnud silmatorkavalt positiivseid tulemusi, tema kokkuhoiupoliitikat laialivalgunud sotsiaalabi piiramiseks on kibedalt arvustatud, kuid lõpuks hakkavad ameeriklased aru saama, et riikliku abi andmisega on üle igasuguste piiride mindud ning kui tema relvastamispoliitika on olnud paljudele patsifistidele ja maailmarahust unistajatele teravaks okkaks silmas, siis ometi on see tõstnud tohutult tähelipu prestiizhi ning Ühendriikidega arvestatakse jälle kui maailma tugevama ja võimsama riigiga.

Kuid kõigi nende positiivsete saavutuste esile tõstmisel ei saa kahe silma vahele jätta, et Reagani sise- ja välispoliitikas on ka mitmeid nõrku ja tühje kohti, mida opositsioon saab oma huvides ära kasutada. Mis puutub sisepoliitilistesse probleemidesse, siis vaatamata stagneerunud majanduselule uue elu sissepuhumisega ei ole Reagan suutnud kõrvaldada suurt tööpuudust. Ta on seda sammsammult vähendanud, kuid tööpuuduse tont jääb endiselt kummitama ka 6. novembril, kui miljonid ameeriklased lähevad valimiskastide juurde uut presidenti valima. Paljudele teeb muret ka suur defitsiit riigi eelarves, mis ulatub praeguste kalkulatsioonide kohaselt ligemale 200 miljardi dollarile. Kardetakse, et see suur puudujääk võib kummutada kõik viimaste aastate majanduselu edusammud ning viia Ühendriigid vastu uuele majanduskriisile.

Kuid kõige teravama kriitika osaliseks on saanud president Reagani välispoliitika, mis häirib eriti neid ringkondi, kes on ehitanud maailma tulevikuplaanide kujundamise detente poliitikale ning sõbraliku koostöö taotlemisele N. Liiduga. Kardetakse, et Reagani kiire relvastamispoliitika sunnib ka N. Liitu tegema suuremaid pingutusi oma tuumarelvastuse täiendamiseks, mis võib lõpuks viia tuumasõjani. Tuumasõja hirmu üleskruvimiseks teeb N. Liit oma agentide ja sümpatisööride kaudu läänemaailmas suurimaid pingutusi lootes sellega Reaganile survet avaldada oma relvastamise plaanide piiramiseks.

Reagani kõvakäelise välispoliitika vastaseid häirivad eriti tema sammud Kesk-Ameerikas, kus ta annab sealsetele demokraatlikele ringkondadele tõhusat abi kommunistlike partisanide vastu võitlemiseks. Selle abi raamides on saanud erilise toetuse osaliseks Salvador, kus punased võitlevad Kuubalt ja Nikaraaguast saadud relvadega ja sõjamaterjaliga. Omaette probleemaatiliseks tulipunktiks on kujunenud Kesk-Ida oma komplitseeritud probleemidega Liibanonis, kuhu Reagani käsul maandus 1800 Ühendriikide mereväe sõdurit, et abistada kristlaste kontrolli alla kuuluvat Liibanoni valitsust olukorra stabiliseerimisel. Ühendriikide sõdurite olukord Beirutis on julgeoleku seisukohalt lähtudes väga ohtlik ning Kongressilt on peatselt oodata energilist aktsiooni mereväelaste koju toomiseks.

72-aastane Ronald Reagan läheb kahtlemata valimistele vastu optimistlikus meeleolus ja parimate lootustega, mida omalt poolt toetavad ka rahva hulgas teostatud ringküsitlused. Reaganile annavad kindlasti oma parimad soovid kaasa ka eestlased, kuna ta on ainus Ühendriikide president, kes pärast Teist maailmasõda on arusaavalt ja soojalt suhtunud balti rahvaste probleemidesse ning baltlasi kõigiti toetanud. Kuid kõige selle juures ei saa unustada, et 6. november on veel väga kaugel ning selle aja jooksul võib mõndagi ootamatut juhtuda, mis Reagani praegust kindlat positsiooni kõigutab ja kahjustab.

K. A.

Kulla populaarsus — kaasaskantavus

Kuld on jällegi muutunud populaarseks kõneaineks nii ajakirjanduses kui ka investeerijate ja spekulantide juures, sest kulla hind on langenud 400 dollarile untsilt (ajalooline ühik võrdne 28,3 grammile). Rahvusvahelisel kullaturul on kulla hind noteeritud Ameerika dollarites. Kanada dollarites oleks see võrdne ligilähedaselt $494-le.

Miks on kulla hind langenud? Seda tuleb võtta signaalina parema majanduse suhtes või poliitilise tegurina, Lääne ja Ida vahel. Need on kaks peamist küsimust, millele tänapäeva investeerijad kui ka tavalised inimesed püüavad leida rahuldavaid vastuseid.

Teeme algust sellega, kui küsime, mis on kuld? Teiseks, millepärast on inimkond seda ihaldanud niikaua kui tunneme ajalugu? Vastus esimesele küsimusele oleks, et kuld on üks neist elementidest, mis moodustab aluse teistele elementidele. Ta on pehme ja painduv, kergesti väljatöötatav. Seda on võrdlemisi vähe leida ja peamiselt koos teiste elementidega maasügavuses. Aga inimkonnale on ta olnud rikkuse ja seltskonna väärikuse mõõdupuuks, sest ta ei roosteta ega tuhmu ja on kergesti kaasaskantav varandus.

Miks on kulla hinnas olnud viimasel aastakümnel nii suuri kõikumisi? Põhjendada võiks seda alljärgnevalt: mis on hea kullale on halb inimestele ja vastupidi. Kulla hind on alati tõusnud vabal ja mustal turul, kui on ettenäha sõja puhkemist või inflatsiooni. Möödunud sajandid on näidanud, et kui inflatsioon langeb koos majandust stabiliseeriva poliitikaga, siis kulla hind ka langeb. Aga on ka erakordseid põhjusi, mis sunnivad kulla hinda liikuma nagu seda alles ise hiljuti kogesime. Protsendimäärade stabiliseerumine koos ootamatu uudisega, et nn. Kolmanda Maailma riigid panevad suuremal hulgal oma kulda müügile Lääne turgudel, et oma rahvusvahelisi võlakohustusi kergendada uue krediidi taotlemisel.

KULLA HIND 1970—1982

Aastad 1980—81 olid suuremaiks pöördepunktideks kulla hinna ajaloos. Igaüks nägi kui kiiresti tõusis kulla hind 1970-ndate aastate jooksul. Põhjuseks tuleb esile tõsta kiire iseloomuga inflatsiooni, mis tingitud Ühendriikide sõjalistest operatsioonidest Vietnamis. Samaaegselt oli ka jahenemas poliitiline ja majanduslik koostöö Ameerika ja Nõukogude Liidu vahel. Massiline tormijooks kullale 1973. ja 1974. aastal oli tingitud investeerijatest, kes olid otsustanud oma varandust säilitada kullas. Tundus otse uskumatuna, et maksti 200 dollarit untsilt. Teine kullaostu palavikulaine viis kulla hinna 850 dollarile 1979. aasta lõpuks. 1983. aastal jäi kuld pidama 400 dollari juures, mida kolm aastat tagasi keegi ei kuulutanud isegi mitte ette.

Osaliselt paneb sarnasele kulla hinna kõikuvusele aluse tasakaalu puudus kulla toodangu ja nõudmise vahekorras viimaste aastate jooksul. Tasakaalust väljamineku on tinginud peamiselt üleüldine toodetava kulla langus. Kui 1978. ja 1979. aastate toodanguga produtseeriti 55 miljonit untsi kulda, siis 1980. aastal tõusis see ainult 26 miljoni untsini. Olukord 1981. aastal kujunes paremaks, sest suudeti toota 32 ja 33 miljoni untsi vahel. Need, kes jälgivad kullatoodangut päev-päeva kõrval, ei näe, et ligemas tulevikus suuremaid muudatusi võiks olla selles osas. Kõige paremad toodanguaastad olid siis, kui kulla hind oli 35 dollarit unts.

Kuni Teise maailmasõjani Nõukogude Liidu ja teiste rahvaste toodang Lõuna-Ameerikas ei olnud selleks teguriks, et kulla hindu Läänes mõjutada. Kulla hinna kiire tõusu tõttu on aga Nõukogude Liit suurendanud oma toodangut kiiretempoliselt, viies selle 2,2 miljonilt untsilt 13,2 miljonile untsile 1978. aastaks. Oluliseks teguriks on siinjuures, et diktatuurmaade kulla turustamise iseloom on aga juhuslikku laadi. See oleneb peamiselt nende kaubalepingute sõlmimisest ja maailmaturul valitsevast kulla hinnast, samuti selle hinna stabiilsusest antud momendil.

Negatiivselt on rahvusvahelist kullaturgu mõjutanud riikide sisemised ja rahvusvahelised majanduselu reguleerivad organisatsioonid, nagu seda on Rahvusvaheline Raha Fond (International Monetary Fund) ja Maailma Pank (World Bank). Ametlikult lõppes kullastandard 17. märtsi 1968, millega pandi loomulik alus kulla eraviisiliseks omandamiseks eraisikute poolt Ameerikas. Kui alguses müüdi suure õhinaga kulda nende asutuste poolt kõigile, kes olid nõus maksma vabaturu hinda, siis hiljem pandi see seisma ja samad asutused hakkasid uuesti kokku ostma kulda vabaturul.

Mitte vähem tähtsad on Ameerika Riigikassa (Treasury) operatsioonid kullaga. Sarnased asutused kokku müüsid 1979. aastal 17.3 miljonit untsi kulda oma tagavaradest rahvale. Olukord oli aga vastupidine 1980. aastal, millal vabaks anti ainult 2.6 miljonit untsi kulda ja sedagi peamiselt kuldmüntide turustamiseks, nagu seda on „Great Artist Gold Madallion Series" Ameerikas.

Kolmandaks mõjuvamaks teguriks tuleb kahtlematult lugeda araaabia riikide üldise jõukuse tõusmist ja nende riigikassade intensiivset tegevust kullaturul. Olgugi, et nõutava kulla hulk on suhteliselt väike, aga selle eest jääb see osa kauaks ajaks eemale üldisest kulla ringvoolust. Sarnaseid tehinguid hinnatakse 4 miljoni untsi ümber aastas.

Tänapäeval üheks populaarsemaks kulla omandamise viisiks on mälestusrahade ja ametlikkude riigirahade ostmine. Kolm aastat tagasi tarvitati sarnaste müntide väljaandmiseks ainult 1.7 miljonit untsi kulda aga 1981. aastal investeerijad kõrvaldasid turult juba 7.5 miljonit untsi kulda jäädavalt.

Tegur, mis tuli ilmsiks möödunud aastakümnete jooksul oli see, et kulla toodang enam ei suuda rahuldada nõudmist. On küll ka neid, kelle arvates kulla hulk maailmaturul on suurendatav ja seda peamiselt Nõukogude Liidu toodangu arvel.

Järgneb

Ekslike andmetega kaunis kalender

Detsembris ilmus The Multicultural History Society, The Ontario Heritage Foundation ja Ministry of Citizenship and Culture väljaandel „Ontario People: The Multicultural Heritage Appointment Calender 1984". Toimetajaks on dr. Lillian Petroff.

Väga kauni kujundusega kalender on nädalase jaotusega, mille kõrvalleheküljel on fotod Ontario mitmekultuurilisest ajaloost ja etniliste gruppide tegevusest läbi aastakümnete, alates sajandialgusest. On fotosid Kanadasse saabumisest, tööst, etniliste ühiskondade koolidest ja kooridest, ärilisest tegevusest ja kirikute ehitamisest, pulmapidudest ja veini valmistamisest, kui vaid nimetada üksikuid alasid. Eestlasi esindab foto eesti naisvõimlejaist, kes esinesid 1965. a. uue raekoja avamisel. Alltekstis ei nimetate milline grupp see oli.

Kalendaariumis on ka iga päeva kohal märgitud, kui see päev on mõnele etnilisele grupile rahvusliku või usulise tähtsusega. 19. jaanuar on ukrainlaste Jordani päev; 25. jaanuar shotlaste Robbie Burnsi (luuletaja) päev, 16. veebr. Leedu **iseseisvuse päev, 21. veebr. araablaste ühtsuse päev, 24. veebruari on nimetatud soomlaste iseseisvuse päevaks, kuid sama on märgitud ka 6. dets. kohal, mil on** tegelikult **Soome vabaduspäev.** Järelikult on 24. veebruaril ekslikult eestlaste asemele **märgitud soomlased.**

Aastaid on eesti esindajaid olnud Ontario mitmekultuuriorganisatsioonides, neil tulnuks vähemalt oma rahva ja rahvuslike päevade kohta anda õigeid andmeid. Loodetavasti nad vähemalt õiendavad nüüd, et sama eksitus ei korduks tuleval aastal.

The Multicultural History Society of Ontario kogub fotosid, mis kirjeldavad etniliste ühiskondade arengulugu siin maal. Pole teada kuivõrd neis kogudes on eestiainelisi materjale; kasutatud foto võib olla saadud mõnelt sündmust jälginud fotograafilt.

* Londoni Eesti Seltsi Naiskooril täitus novembris 40. tegevusaasta. Koor esines esmakordselt 28. novembril 1943 korraldatud Välis-Eesti päeval Alice Torma juhatusel. 40. aastapäeva tähistati 26. nov. peetud Välis-Eesti päeval.

„Vaba Eestlane" on vabade eestlaste häälekandja.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

11. ja 12. veebr.
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

18. ja 19. veebr.
dr. H. Tari, tel. 922-3824

Järelkasvu eesti ajakirjandusele

Meie rahvusgrupi elus muutub järelkasvu küsimus ikka olulisemaks. Paistab, et meie rahvuslikke ressursse ei ole minevikus sihikindlalt suunatud järelkasvu soetamisele. Nii on näiteks noortele stipendiume jagatud õige laial alusel, koondamata jõude teatud aladele.

Olukorda arutades on Eesti Üliõpilaste Toetusfond USA-s otsustanud teha katse uues suunas ja kuulutab välja

eesti ajakirjanduse praktika stipendiumi üheks aastaks.

Stipendiumi saamise tingimused on järgnevad: 1) sooviavaldaja peab asuma kas Torontos või nii lähedal, et saab 1—2 korda kuus seal ühe päeva ajakirjanduslikust tööst osa võtta; 2) põhiline eesti keele oskus ja soov seda täiendada; 3) kümnekonna artikli kirjutamine ja avaldamine eesti ajakirjanduses (teema ja avaldamiskoht omal valikul) Pakutav stipendium on US$1000.—.

Stipendiaadi juhendamise on enda peale võtnud Aja Kirja toimetaja prof. Vello Salo (Toronto), kes on teatavasti ka „Välis-eesti perioodika bibliograafia“ (1976) kaasautoreid. Praktikandi töö hõlmab tutvumist meie ajakirjandusega üldiselt, artiklite kirjutamist, osavõtmist toimetuse ja talituse tööst. Tööaeg ja -tingimused täpsustatakse kokkuleppel juhendajaga, arvesse võttes stipendiaadi võimalusi. Lähemaid teateid annab T. F. esimees H. Ainso, tel. (914) 738-6323. Sooviavaldused saata aadressil Eesti Üliõpilaste Toetusfond USA-s, P.O. Box 110, New York NY 10185. Sooviavaldusele lisada eestikeelne elulugu, mis näitab hariduse käiku ja osavõttu eesti organisatsioonide tegevusest.

Eesti Üliõpilaste Toetusfond USA-s kavatseb ka tulevikus praktilise sihiasetusega stipendiume anda, mis võiksid tuua järelkasvu meie elulistele tegevusaladele. Toetusfond palub organisatsioone ja üksikisikuid seda küsimust arutada ning saata temale konkreetseid ettepanekuid toetus-stipendiumide asjus, mis võiksid meie rahvuslikule tööle järelkasvu tuua.

Sõjasaladused maanteekraavis

KOBLENZ — Lääne-Saksamaa valitsus kinnitas ajakirja „Stern“ teadet, et ulatuslikud kompuuternimekirjad sõjalise varustuse ostudest on leitud maanteekraavist. Sõjaväe relvade tehnoloogia büroos öeldi, et vahejuhtum on ehmumapanev, aga kompuuteri nimekirjal 21,4 miljoni dollari väärtuses tehtud sõjalisele varustusele pole julgeolekulist väärtust.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

mollorganisatsiooni ning oli partisanliikumise üks juhte meie maa loodeosas. Sellel vastutusrikkal ametikohal isamaa jaoks raskel perioodil ilmutas ta isiklikku mehisust ning suurt võidutahet julma ja salakavala vaenlase vastu. Karjala töötajad, nagu kõik nõukogude inimesed, tunnevad teda kui väljapaistvat leninlikku tüüpi juhti ning kui tagasihoidlikku ja südamlikku inimest.“

Sellest kiidukõnest N. Liidu praegusele diktaatorile võib järeldada, et Juri Andropov ei alustanud oma suurt karjääri mitte ainult „leninlikku tüüpi juhina“ ja „südamliku inimesena“, vaid punaste partisaniüksuste juhina karjalaste ja soomlaste vastu. Nähtavasti olid ta teened ja „südamlikkus“ neil päevil niivõrd silmapaistvad, et talle usaldati Ungari vabadusvõitlejate reetmine ja vabadusliikumise allasurumine ning hiljem KGB ülema koht.

AMI

Eesti Gaiderite Kogu Kanadas Talihari '84 avamine. Sandra Rannu (vasakul) deklameerib, kuna teised rahvarõivas gaidid seisavad põlevate küünaldega. Foto: Vaba Eestlane

Pilk eesti koolidele USA-s

USA eesti koolimees mõlgutab muremõtteid

Olukord meie eesti koolide elus USA-s, vaatamata kõigile püüdlustele, on muutumas üha kurvemaks. See toob esile küsimuse, kuhu meie siirdume ja missuguseks kujuneb meie tulevik siin. Eesti Koolide Keskus USA-s on olnud kogu oma tegevusaja kestel pidevas ühenduses koolidega nende õppetöö abistamisega ja muude probleemidega ning korraldanud statistikat üldise pildi saamiseks.

Viimased andmed ei ole eriti rõõmustavad. Murettekitav on aasta-aastalt õpilaste arvu püsiv vähenemine, samuti ka kooliastujate laste puudulik eesti keele oskus kõnes. Paljudele nendele eesti keel tundub võõrkeelena, kelle jaoks moodustatakse eri õppegrupid intensiivse eesti keele õpetamise otstarbeks.

Rekordilise tagasimineku õpilaste arvus tõi möödunud 1982/83. õppeaasta 44 õpilasega. Nii oli kevadel õppetöö lõpul 14 eesti koolis, juurde arvatud kaks kodukooli 5 õpilasega, kokku 193 õpilast. Viisteist aastat tagasi, kui alustati statistika kogumisega, oli 17 eesti koolis 450 õpilast. Nendest arvudest selgub, et keskmiselt väheneb igal aastal õpilaste arv 17 võrra. Kui see selles „progressis“ edasi läheb, siis 10 aasta pärast meil enam USA-s eesti koole pole. See oleks suur kaotus eesti ühiskonnale. Siis ei kuuleks meie enam laste ega noorte eestikeelseid laule, puuduksid meeldivad jõulupeod noorte eestikeelses ettekandes, emadepäevad jne.

UUS SAMM — KODUKOOL

Et rohkem eesti kooli mõtet ja eesti keele õpetamist propageerida on Koolide Keskuse kavas kodukoolide ellukutsumine, kus perekondades vanemate või koduõpetaja abil õpetatakse lastele eesti keelt ja eesti ainealasid. Seesuguseid on töötanud juba kolm — Kansases Vermondis ja Norwoodis, N.Y. osariigis. Need koolid oleksid eriti teretulnud seal, kus elatakse eesti koolidest kaugel. Keskuse kaudu on neile saadetud õppematerjali. Ka käesoleval õppeaastal on uusi tellimisi juurde tulnud.

Heites pilku perekondadele, kes saatsid möödunud õppeaastal lapsi eesti kooli, oli neid 126, nendehulgas segaabielulisi 48. Aasta varem oli tegemist 158 perekonnaga. Segaabielude perekondadest tuli 43 last, kel eesti keel vaevaline või puudus täiesti (14+29), mis teeb 22% õpilaste üldarvust.

Kahes koolis olid pea täielikult eesti keelt mittevaldajad (7+11). Perekondade arvule vaadates tekib küsimus, kas meie eestlaste keskustes, kus töötavad eesti koolid on ainult 126 perekonda kellel 4—16 a. koolialised lapsed. See on veidi uskumata!

Nii näiteks suur New York ja selle lähim ümbrus andis 34 perekonda, kes saatis lapsi kooli. Tekib küsimus, kuhu on jäänud meie teised lastega perekonnad. Neid peaks olema enam eestlaste keskustes, kus töötavad meie koolid.

KAS LOIDUS VÕIDAB?

Arvestada tuleb laste arvu vähenemisega koolides osaliselt ka meie praeguse noorema generatsiooni perekondades sündide vähesusega. Tegemist on ühe ja kahe lapsega, või ei ühtegi. Aga laste kooli saatmisega on tegemist sageli ka loidusega ja huvi puudusega eesti kooli suhtes. Seda tõendab selgelt ühe kooli juhataja kiri. Ta mainib:

Olukord on masendav. Ümbruses on eesti lapsi, aga vanemad ei too neid kooli. Need vanemad on noorema generatsiooni liikmed, kes mõlemad eestlased või segaabielulised. Öeldakse, lapsed ei taha kooli minna. Lastel on igasugused spordi- ja muud harjutused samal ajal kui on koolipäev. Lastel ja vanematel pole arusaamist eesti keele ega eesti ühiskonna suhtes. Paljudel vanematel on endal eesti keel puudulik. See on meie assimileerumine! Ja suur võhiklikkus keelte valdamise osatähtsusest.

Segaabielulis-perekondade suhtes ei tohiks meil olla pahatahtlikkust. See on elu paratamatus, on meie olude realiteet, millele on raske vastu astuda. Nende hulgas on eeskujulikke perekondi, kes saadavad lapsi eesti kooli ja õpetavad neid kodus kakskeelsuses, et nad jääksid toeks eestlusele, ja võidaks juurde intelligentsis.

Vaadeldes õpetajate suhtumist koolitöösse ja valitsevatesse probleemidesse meie piiratud oludes, siis on see positiivne. Nad on vabatahtlikult selle ülesande endale võtnud ning omavad suurt idealismi õppetöö edasikandmiseks. Nende tasuks on rõõm, kui näevad edu ja saavutusi õppetöös. Nad muretsevad, otsivad õppematerjali, plaanitsevad, koostavad tekste jne. Nendel on enne koolipäeva suur töö ees, et pakkuda oma õppegrupile arenemiskohaselt sobivat, sest enamal juhul on grupis tegemist erineval teadmiste ja keeleoskuslikul tasemel lastega.

Raskemaks õppegrupiks on tavaliselt eesti keelt mittevaldajate oma. Nende õpilaste arv on üha kasvamas ja nende vastuvõtuks on tingimus, et vanemad kodus püsivalt kõneleksid lastega eesti keelt ja aitaksid neid kooli õppetöös. Kui seda ei tehta, siis pole mõtet last kooli tuua. Eesti kool ei ole imetegija! Kodune järeleaitamine on maksev iga lapse kohta. Koostöös saavutame edu!

VAJAME HUVITAVAT SUVEKOOLI

Eesti koolist lahkutakse või jõpetatakse tavaliselt 13—16 aastaselt. See on keeleoskuslikult meie oludes kaunis kriitiline ajajärk, mil eesti keel noortel on ebaühtlane ja poolik. Sellest tingituna on vajalik ka edaspidi sel alal lisa. Kui seda ei saa pakkuda õppeaastate pikendamisega, siis tuleks katsetada ühise 2-nädala kestvusega suvekooliga. See oleks osavõtjaile maksuvaba meie keskorganisatsiooni ja kohalike org-de toetusel, kust tulevad osavõtjad. Selline kokkutulek peaks olema noortele meelepärane õppetegevus. Ka ei peaks see olema meie praeguse majandusliku kandejõu juures ülejõu käiv. Õppejõudude leidmine ei tohiks olla probleemiks. Kui see mõte leiab head vastukaja, tuleb sellest kinni haarata.

Elades laialipillatuna suurtes kaugustes võõrkeelses ühiskonnas, tuleb meil keeleõpetuses meeles pidada, et meie sihiks on kakskeelsus: omandada asukohamaa keel, mida vajatakse oma kutsetööks ja üldiseks läbikäimiseks, kuid selle juures säilitada eesti keel, mis liidab meid omavahel sõprustundes eestlastena ja meie rahvaga — eesti rahvaga.

EESTI KOOL IGA ORGANISATSIOONI TEGEVUSPIIRKONDA

Koolide heaolule eriti aga nende olemasolule peale õpetajate ja lastevanemate annavad veel meie organisatsioonid ja kogudused oma moraalse ja majandusliku toetusega. Eriline osa on siin täita eesti seltsidel, kelle üheks ülesandeks on, et tema tegevusringkonnas töötaks eesti kool, kui seal on tegemist koolialiste lastega. Seda kahjuks igal pool ei ole. Nii on keskusi, kus rahvuslikult aktiivsed seltsid ja küllalt koolialisi lapsi, kuid eesti kool on unustatud. Nii on lugu Lääneranniku, kus näib ka üheks põhjuseks olevat, et ei leidu inimesi, kes võtaksid endale õpetamise ülesanded. Õppematerjali osas on Koolide Keskus valmis andma sinna oma abi, kui koolide avamine laheneb.

Lõpuks Koolide Keskus avaldab tänu nendele lastevanematele, kes pole väsinud aastate jooksul oma lapsi eesti kooli toomast ega nendele kodus lisaõpetust andmast. See on hinnatav kaasbi, mis tõendab nende sügavat suhtumist ja ustavust eestlusse ja eesti keelde. Nad oma hoiakuga on eeskujuks teistele, mis peaks levima laiemalt, et enam lapsi tuleks eesti koolidesse. Siis on õppetöös enam elevust ja edu suurem!

VES/Gaston O. Randvee

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elektер, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Helene Vestholm 100-aastane

100-ndat sünnipäeva tähistas Tallinnas Helene Vestholm. Juubilar on Tallinnas tuntud Vestholmi gümnaasiumi asutaja ja juhataja Jakob Vestholmi õde. J. Vestholm on juba aastaid surnud.

Helene Vestholm oli oma venna kodu eest hoolitseja ja külalislahke perenaine, kui nende kodu külastati sõprade poolt. Praegu, 100 a. vana, elavat ta oma kodus, Tallinnas, Ao tänavas. Kõrgele aastatearvule vaatamata olevat ta suhteliselt heas tervises.

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõud!

Odavad laenud kaasmaalastele
Informatsiooniks helistada: 465-4659

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ★ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE“ ja USA aadressidele „ZIP CODE“
Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS ISA,
VANAISA JA VANA-VANAISA

JOHANNES SUMBERG

sündinud 28. märtsil 1899 Pranglis
surnud 7. veebruaril 1984 Hamiltonis

Mälestavad sügavas leinas

tütred HILDA SEPP ja
VALVE TALI perekondadega

Puhka rahus
kallis papsikene!

MÄLESTAME KURBUSES ARMAST

JOHANNES SUMBERG'it

ja avaldame südamlikku kaastunnet VALVELE ja HILDALE perekondadega
nende armsa isa lahkumise puhul

LINDA ja ERIK
MILLA ja MAX
ENE ja ALF

Meie sügav kaastunne VALVE TALILE ja perekonnale isa

JOHANNES SUMBERG'i

kaotuse puhul

EESTI RAHVUSTEATER

Armast kolleegi

LEIDA LAANEP'it

leinab

EESTI KUNSTNIKE KOONDIS TORONTOS

Lahkus igavesele rahule

DIPL.HELIKUNSTNIK

LEONHARD VIRKHAUS

sündinud 15. novembril 1910 Väägveres, Sootaga vallas
surnud 2. veebruaril 1984 Bryan, Texas

Mälestab

ÜLIÕPILASSELTS LIIVIKA

Sügavaim kaastunne HILDALE ja VALVELE nende isa

JOHANNES SUMBERG'i

surma puhul

HAMILTONI EESTI SELTSI SEGAKOOR

Ootamata surma läbi lahkunud sõpra

LEIDA LAANEP'it

mälestavad leinas

ADA ja CASS

Lugupeetud helikunstnikku

LEONHARD VIRKHAUS'i

mälestab leinas

EESTI LAULJATE LIIT PÕHJA-AMEERIKAS

Lahkus igavesele unele minu kauaaegse sõbranna isa „paps"

JOHANNES SUMBERG

Sündinud Pranglis, Eestis
Surnud Hamiltonis, Kanadas

Minu südamlik kaastunne armsad HILDA ja VALVE teile
mõlemale perekondadega isa kaotuse puhul.

Mälestab vaikses leinas

LEILI perekonna ja emaga

Armast vilistlast

KARL TÕNSO't

sündinud 3 juunil 1910 Türil
surnud 14. jaanuaril 1984 Tallinnas

mälestab leinas

VÄLIS-EESTI KORP! WAINLA

Unustamata armast
Kodu-Viinistu sõpra

Ines Dagmar Rannala't

mälestavad sügavas leinas

EVALD ja ARMILDE PIIBERAND
VOLDEMAR ja MILLI MEISTERMAN
ELVE HOOVER perega
ELLEN NAYLOR perega
ERIK MEISTERMAN perega
ja KENNETH MEISTERMAN

Sügavas kaastundes VALVELE ja HILDALE
mälestame nende isa

JOHANNES SUMBERG'i

tema surma puhul

VILJA ja DALE DILAMARTER
INGRID ja EDGAR KINK
VILMA ja EDGAR LANDERS
HELGA ja JÜRI MÜÜR
LINDA PALLOP
LEIDA ja ARNOLD PILLE

Lahkunud koolivenda

GEORG POOM'i

mälestab leinas

REALISTIDE KOONDIS KANADAS

Armast kauaaegset sõpra

BETTY TOMSON'i

surnud 2. veebruaril 1984 New Yorgis

leinavad kurbuses

ENDLA ja LEO SEPA

Armast

GEORG POOM'i

mälestab kurbuses

EESTI KODU PERE

Leinateateid

Rootsis suri 22. novembril Erika Tubin, neiuna Saarik, sündinud 22. mail 1916.

Inglismaal Corby's suri 13. novembril Oskar Pragi, sündinud 4. veebruaril 1908 Verioral.

Tallinnas suri 3. novembril Olga Arumaa, sündinud 4. juulil 1896.

Kalifornias Clendale'is suri 14. novembril ins. Karl August Tanner, sündinud 4. detsembril 1897 Kaagjärvel.

Tartus suri 24. oktoobril Elmar Haljaste, sündinud 1913 Haapsalus.

Kosel suri 14. novembril Aimi Viiroja (Zimmermann), sündinud 10. aprillil 1901.

Rootsis suri 30. novembril Olga Sõrmus, sündinud 21. detsembril 1905.

Rootsis Västeräsis suri 30. novembril Lembit Jaaksoo, sündinud 26. jaanuaril 1917 Tallinnas.

Stokholmis suri 1. detsembril dipl. rer. for. Bernhard Tuiskvere, sündinud 4. juunil 1901 Pühalepal.

Rootsis suri 22.. novembril Maria Metsakond, sündinud 12. detsembril 1902.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Õiendus

V. E. nr. 6 s.a. Senta Mõõk-Hallberg'i leinajate hulgas on Heini Tõnsig, aga peab olema **HEINI TÕNSING.**

Palume viga vabandada!

Talitus

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd.
puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimisruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Toetusi „Auraamatu" ilmumiseks

Kommunistliku rezhiimi ohvriks langenud eestlaste mälestuse jäädvustamiseks alati aastate eest nende nimede kogumist. Selles suures töös andis eriti väärtusliku panuse kapten Aleks Kurgvel (†), kelle hoolel koguti tuhandeid nimesid. A. Kurgveli surmaga ei jäänud töö seisma, vaid jätkub intensiivselt tema poolt kogutud täiendamisega uute nimedega või senini kogutute paranduste ja täiendamistega.

„Auraamatu" koostamine on Eesti Ohvitseride Keskkogu USA-s juhatuse ja liikmeskonna õlul. Omapoolse toetuse on kogu asjus andnud E. Vabariigi esindus USA-s, eesotsas peakonsul Ernst Jaaksoniga ja E. V. aupeakonsul I. Heinsooga Kanadas.

Ühes sellega on „Auraamatu" väljaandmiseks hakatud koguma vajalikku kapitali, milleks Ohvitseride Kesknõukogu võtab vastu jätkuvalt annetusi, olles asunud selgitama soodsamaid väljaandmise võimalusi.

Ühteks annetuste tegemise mooduseks on lahkunute mälestamisel tehtud annetused. Nii tehti hiljuti surnud kapten Karl Kolbre mälestuseks annetusi $635 ulatuses.

Annetuste vastuvõtmine jätkub. Tshekid kirjutada „The Central Association of the Estonian Officers in USA" nimele ja saata New Yorgi Eesti Maja aadressil.

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334

Suurannetajad ERKÜ-le

Mitmeil põhjusil rahalised laekumised ERKÜ-le on viimastel aastatel pidevalt näidanud tõusutendentsi — mõnetuhande dollari võrra aastas. Näit. 1983. a. sissetulek rahvuskomiteele ületas esmakordselt $70.000.00 piiri aastas ja samaaegselt ületas aastaeelarve vähemalt $3000 võrra. Ka toetajate üldarv oli suurem kui kunagi varem. ületades 2000 leibkonna piiri.

Kuigi keskmine leibkonna panus ERKÜ-le oli möödunud aastal ümmarguselt $35, leidus üksikuid heldeid annetajaid, kes selle summa ületasid mitmekümnekordselt.

Eriti väljapaistvad annetajad Rahvuskomiteele läinud aastal olid: Uno Kallaste. Elmar Kent, Ott Lutter, Anton Männik, Rannar Sillard. Lakewoodi Super Block Co. j.t.

VES

VAIPADE & MÖÖBLI
PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

E. V. aktus Hamiltonis

19. veebr. 1984. a. kell 14.00 toimub Hamiltonis eesti organisatsioonide ühisel korraldusel E. V. 66. aastapäevaaktus Holiday Inn'is, 150 King Str. E. Peokõnelejaks on palutud noorema generatsiooni esindaja EKN-u peasekretär Priit Aruvald. Muusikaline osa H.E.S. Segakoorilt. Pääsmed saadaval ukse juures. H.E.V. Ühingu korraldusel skautidega lipuvalve. Korraldajad loodavad rohkearvulist osavõttu sellest rahvuslikust suurpäevast.

KEVADINE KOOLIVAHEAEG
Veetke ajaloolises lõunas
8 päeva — 10.—17. märtsini
South Carolina, Charleston, Colonial Virginia, Williamsburg, Washington
alates $499
Hinna sisse kuulub: luksuslik buss, 7 ööd hotellis, ringsõidud jm.
Cosmopolitan Tours
111 Raglan Ave., Toronto
Tel. 656-8838

Kas Laidoner uskus venelasi?

Ülemjuhataja raadiokõne rahvale 16. detsembril 1939

Tänavu 12. veebruaril täitub 100 aastat Eesti Vabariigi Sõjavägede Ülemjuhataja kindral Johan Laidoneri sünnist. Kuigi sõjamees, langesid Laidonerile olulised poliitilised ülesanded Eesti saatuslikul aastal. Ta kutsuti külalisena Moskvasse 7. detsembril 1939, võeti vastu riigijuhi austusavaldustega, anti kingitusi ja peeti nõupidamisi. Nädalaselt visiidilt tagasi jõudes pöördus Laidoner järgmise kõnega eesti rahva poole.

KINDRAL J. LAIDONER

„Kaaskodanikud! Üheks suuremaks viimase aja sündmuseks meie riigi ja rahva elus oli vastastikuse abistamise pakti sõlmimine N. Liiduga. Juba selle pakti sõlmimise ajal ja eriti peale seda, kui tuli leping ellu viia, tekkisid sisemaal — ja veel rohkem väljaspool riigipiire — kõiksugused kuulujutud seoses selle lepingu sõlmimise ja elluviimisega.

Suurem osa neist kuulujuttudest ja sõnumitest ei vastanud tõele ja nende sisu oli pahatahtlik meie vahekordade korraldamiseks N. Liiduga. Nüüd, minu külaskäigu puhul Moskvasse, on jällegi levinenud samasuguseid ebaõigeid, isegi täiesti valekuuldusi nii sisemaal kui ka välismaal. Viimaseid levitatakse välismaal ajalehtede ja veel rohkem raadio kaudu. Niisuguse kõmu tegemise puhul mina tahaksin teile, kaaskodanikud, jutustada ja selgitada, kui ebaõiged ja meie riigile pahatahtlikud on niisugused kuulujutud ja valeteated.

Mina sain juba oktoobrikuus kutse külastada Moskvat ja siis võtsin ka selle kutse vastu. Sellest teatati omal ajal ka ajalehtedes. Ma ei saanud aga siis sinna sõita, kest kodus oli väga palju tööd just vastastikuse abistamise lepingu elluviimisega. Juba varem leppisime kokku, et mina sõidan Moskvasse 7. detsembriks, ja nii see ka toimus. Minu vastuvõtt N. Liidu pealinnas sündis kõigi rahvusvaheliste viisakuse ja lahkuse kommete kohaselt. Aga juba esimesest päevast alates, kokku puutudes N. Liidu juhtivate tegelastega,eesotsas N. Liidu rahvaste juhi Staliniga, N. Liidu rahvakomissaride nõukogu esimehe ja välisasjade rahvakomissari Molotoviga, kaitse rahvakomissari marssal Voroshiloviga ja paljude teiste N. Liidu tegelastega, muutus minu ja minu kaaslaste vahekord nendega otseselt sõbralikuks. See avameelne, otsekohene sõbralik vahekord kestis kõikidel meie kokkupuutumistel kuni minu ärasõiduni.

Enne minu lahkumist Moskvast võttis mind veel kord vastu lahkumisvisiidiga härra Stalin. Selle kokkusaamise juures, nagu juba teada vastavatest telegrammidest, viibis meie poolt meie Moskva saadik härra Rei ja N. Liidu juhtivatest tegelastest rahvakomissaride nõukogu esimees ja välisasjade rahvakomissar härra Molotov ja kaitse rahvakomissar marssal Voroshilov. Jutuajamine kestis kaunis kaua — tund aega — ja selle kokkusaamise kohta liiguvad nüüd mitte ainult meil Eestis, vaid veel rohkem välismaal, kõige pöörasemad kuulujutud.

Arusaadavalt, kui kahe riigi juhtivad tegelased vestlevad üksteisega pikemat aega, siis nad muidugi ei räägi ainult ilusast ilmast, vaid niisugusel jutuajamisel loomulikult puudutatakse mõlemale riigile mitmeid tähtsaid küsimusi. Ühte võin kindlasti ja otsekoheselt tõendada, et ei minule, ei ka minu kaudu Eesti Vabariigile, ei ole N. Liidu tegelaste poolt esitatud mingeid nõudmisi. Ei avaldatud isegi vähematki soovi, mida oleks võinud kaudselt tõlgitseda nõudmisena. Mina omalt poolt sellel jutuajamisel tõstsin küll üles mõned küsimused, mis puudutasid vastastikuse abistamise lepingu elluviimist, täitmist ja rakendamist ja ma võin täie rahuldusega kinnitada, et kõikide minu poolt üles tõstetud küsimuste peale oli vastus otseselt jaatav. Sellest, kaaskodanikud, näete, et kõik kuulujutud igasugustest nõudmistest meie vastu, väljaspool vastastikuse abistamise lepingu piire, on alusetud, lihtsalt välja mõeldud, ja ma ütleks rohkem — otseselt valed.

Üleeile olevat üks välismaa raadiojaam üle andnud teateid, mida mina küll isiklikult ei kuulnud, sest et ma sel päeval üldse raadiot ei kuulnud — Moskvas olevat minu kaudu Eestile esitatud nõudmine, et Eesti peaks koos N. Liiduga sõtta astuma Soome vastu ja et vastasel korral sunnitakse meid oma kaitsejõude vähendama või likvideerima. Need on jällegi täiesti valeteated.

Meie poolt N. Liiduga sõlmitud vastastikuse abistamise lepingu artiklis 1. on ette nähtud meie sõjaline väljaastumine koos N. Liiduga ainult otsese kallaletungi või kallaletungi ähvarduse tekkimise korral mingi Euroopa suurriigi poolt. See on lepingu selge mõte ja N. Liidu juhtivad tegelased on kogu aeg alla kriipsutanud kindlat tahet täpselt kinni pidada lepingust, ja sama tahet kriipsutati alla ka samade vastutavate isikute poolt mitmel korral minu viibimise ajal Moskvas. Võin veel kord kindlalt öelda: ei mingit nõudmist ega isegi soovi ei ole Soome suhtes minu kaudu Eestile esitatud Moskvas.

Sama absurdne ja meile pahatahtlik on teade sellest, nagu oleks N. Liidu vastutavad juhid nõudnud meie kaitsejõudude — sõjaväe või kaitseliidu — vähendamist. Just ümberpöördult, jutuajamistel mitmel korral selgus, et N. Liidu juhtivad tegelased näevad heal meelel, et meie oma kaitsejõude jõudumööda püüame kõvendada. Viimastel jutuajamistel saime otsese ja kindla lubaduse, et N. Liit annab meile selles suhtes materjaalset kaasabi, nagu see on ette nähtud vastastikuses abistamise lepingus.

Meie saame aru, et on välismaal ringkondi, kes heameelega ei näe meie vahekordade korraldamist N. Liiduga ja — veel rohkem — kes ehk näeksid heal meelel, et kogu Baltimere idakaldad muutuksid veristeks sõja tallermaadeks. Sellega võime ka seletada kõiki neid valeteateid, mida on levitatud ja mida levitatakse võib-olla ka tulevikus.

Võimud ja isikud, kes seda teevad, ei jää peatuma ka kõige absurdsemate ebatõdede ees. Ma toon ainult ühe näite. Kui mitmel korral on juba meie raadiokuulajad, kes kuulavad välismaade saateid, kuulnud teateid selle üle, et N. Vene ristleja „Kirov" peale ühte sõjalist kokkupõrget Soome rannas olevat toodud Tallinna parandusele ja paigutatud meie sadamas dokki. Vilmane teade oli, et ta siin on juba parandatud ja uuesti välja sõitnud. Kogu Tallinna elanikkond on aga tunnistajaks selles, et ristleja „Kirov" ühes N. Liidu teiste sõjalaevadega tuli sila 15. oktoobril meile külaskäiguks ja lahkus siit mõni päev hiljem. Sel ajal veel mingisugust sõda N. Liidu ja Soome vahel ei olnud ja pärast seda ei ole keegi Tallinna elanikest ristlejat „Kirovit" näinud. Kõige absurdsem selle juures on veel see, et ristleja „Kirov" on nii suur laev, mis ei mahugi meie dokki.

Sõjaaeg on juba selleks, et sõdivad pooled ära kasutavad kõiksuguseid valimata abinõusid oma vastase kahjustamiseks ja oma kasuks. Selle läbi loomulikult saavad kannatada ka mittesõdivad riigid ja rahvad ja meie, Eesti Vabariik, saatuse sunnil võime sattuda suurte poliitiliste sündmuste keerisesse ega ole ime, et ka meie vastu lastakse lendu kõiksuguseid ebaõigeid teateid.

Aga, lugupeetud kaaskodanikud, kõiki neid teateid, mida kuulete nii sõnas, kirjas kui ka raadio kaudu, võtke neid teateid eestlasele omase külmaverelise kriitikaga ja jääge selle juures täiesti rahulikuks.

Ma võin tõendada, et minu külaskäik Moskvasse andis minule veel kord kindla tõenduse selles, et meie oleme targalt toiminud, kui sõlmisime vastastikuse abistamise pakti N. Liiduga. Sellega hoidsime ära sõjalise kokkupõrke võimaluse N. Liiduga ja — mis veel tähtsam — meil on rohkem kindlustatud võimalus jääda välja praeguse suure Euroopasõja keerisest ja tulevikus võime elada rahus oma suure idanaabriga.

Suur Euroopa sõda Saksamaa ja Lääne suurriikide vahel ei ole strateegilises mõttes veel alanud. Käimas on ränk majanduslik sõda, käimas on närvide ja propaganda sõda. Selle kõige all kannatame juba ka meie. Aga keegi ei või ette öelda, kuidas tegelikult algavad kokkupõrked miljoniliste jõudude vahel. Veel vähem võib ette näha, kuidas ja kui kaua sõda kestab ja kuidas või kelle kahjuks ta lõpeb.

Ma lõpetan oma lühikese raadiovestluse mõtteavaldusega, mida juba paaril korral olen väljendanud. Meie elame üle väga ja väga tõsiseid aegu. Meie tunneme juba suure sõja raskusi. Kindlasti tulevikus need raskused kasvavad. Aga meil ei ole mingisugust põhjust kaotada oma sisemist rahu ja külma verd.

Vaatame julgelt vastu tulevikule. Vaatame julgelt vastu ka sõja raskustele, teades, et mittesõdiva riigi ja rahva seisukord on võrratult parem kui nende riikide seisukord, kelle maa on muutunud otseseks sõjatallermaaks. Aga üht tahan teile, kaaskodanikud, veel meelde tuletada: korraldame ja kõvendame oma sisemist korda, oma kaitsevõimet ja kaitsejõudusid. Kogu Euroopa riikide ja rahvaste tulevik on küllalt tume ja keegi ei oska ette ütelda, mida saatus meilt nõuab. Peame olema alati valmis oma riigi ja rahva kaitseks.

Kordan veel — ajad on küllalt tõsised. Aga meil ei ole mingisugust põhjust iseäraliseks kartuseks, veel vähem hädaldamiseks. Rahulikult ja külmavereliselt teeme igaüks oma tööd, täidame igaüks oma kohustusi ja see on parimaks pandiks, et meie rasked ajad üle elame rahus.

Soovin kõigile külma verd, rahulikku meeleolu omas töös ja tegevuses."

Päevaleht nr. 343
— 17. 12. 1939

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

„Võitlejalt" $1000 sõjavigastatute ESTO-84-le toomiseks

Sihtasutus „Võitleja" peakoosolek

Järjekordne Sihtasutus „Võitleja" peakoosolek toimus Torontos, Eesti Majas. Koosolekut juhatas esimees A. Jurs ja protokollis sekretär E. Lindaja, häältelugejateks valiti E. Kuris ja M. Pihlak.

Tegevusaruande esitas A. Jurs, millest selgus, et organisatsioon on aasta jooksul tegutsenud peamiselt ajaleht „Võitleja" väljaandmisega. Vaatamata sellele, et toimetus kaotas hiljuti tegevtoimetaja A. Kala ja talitus majandusjuhi O. Raidlo surma läbi, on ajaleht korrapäraselt ilmunud ja sisult ning vormilt paranenud. Koostöö teiste eesti ajalehtedega ja EKN-uga on olnud väga hea ja aidanud kaasa sihtasutuse majandusliku olukorra parandamisele. H. Teder arvas, et lehe toimetamine peaks olema mitmemehelise grupi poolt ülemaailmliselt, kuid see leiti olevat ebapraktiline. Vaatamata sihtasutuse advokaadi J. Järvalt'i püüdele pole veel õnnestunud organisatsioonile saada maksuvaba staatust.

Majandusaruande esitas tegevtoimetaja ja laekur A. Nõmmik. Aruandest selgus,

et sihtasutus on läinud aastal tegutsenud ülejäägiga.

See oli tingitud peamiselt kõikide liikmete, kaastööliste ja lehe tellijate heatahtlikust suhtumisest.

Esimees A. Jurs, kandes ette sihtasutuse tegevuskava, toonitas, et peame hoidma meie sõjameeste häälekandja „Võitleja" senises sõjamehelikus vaimus, kandes edasi meie vabadustahet ja iseseisvuse taotlust Eestile. Ajaleht püüab aidata kaasa ESTO-84 läbiviimisele ja kavatseb sel puhul välja anda erinumbri.

Vaatamata majanduslikule olukorrale

otsustas peakoosolek toetada sõjavigastatute toomise aktsiooni ESTO-84-le $1000.00-ga.

Näidates, et see on terve eestlaskonna pühaks kohuseks sellele üritusele kaasa aidata.

Juhatuse valimisi sel aastal ei toimunud, kuid peakoosolek andis juhatusele õiguse leida uus majandusjuht sihtasutusele ja praeguse tegevtoimetaja nõudmisel uus mees ka selle koha täitmiseks.

Koosolek lõppes Eesti hümniga, mille järel sooviti peatoimetajale A. Jursile õnne tema 69. a. sünnipäeva puhul, mis oli sattunud peakoosoleku päevale.

Arvo Pärti helitööde kontsert Lincoln Centre'is

New Yorgi muusikaansambel CONTINUUM'il on käesoleval 18. hooajal 10. märtsil Alice Tully Hall'is, Lincoln Centre'is kontsert, mille programmis on Arvo Pärti helitööd.

Reklaamlehel tutvustatakse Arvo Pärti kui eesti geeniust, kelle muusika on hämmastanud Euroopat pärast tema emigratsiooni N. Liidust. Londonis on seda iseloomustatud kui „hõõguv ilu", Zürichis „majesteetlikuks lihtsuseks", Viinis „kaasahaaravaks" ja New Yorgis ühel eelmisel ettekandel „sisendatud minimalismiks sügava emotsionaalse intensiivsusega" ning „liigutava religioossusega".

Kontserdi kavas on orkestri ja kammermuusika töid maailma esiettekandes.

Balti Vabadusliidu audiplom Carl Gershmanile

Balti Vabadusliidu esimees Valdis Pavlovskis viibis Washingtonis ja New Yorgis Balti Vabadusliidu asjus. New Yorgis ta võttis osa ka Läti Keskorganisatsiooni ALA konverentsist. Washingtonis oli tal kõnelusi president Reagani assistendiga etnilisis asjus, Linas Kojelise ja teiste ametisikutega. Tal oli ka kokkusaamine USA välisministeeriumi ametnikega. Välisministeeriumi Inimõiguste Komitee esimees Elliot Abrams on üks kõnelejaist inimõiguste konverentsil 17. märtsil Los Angeleses. Teiseks kõnelejaks sel konverentsil Los Angeleses on Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni USA esindaja Inimõiguste Komitees Carl Gershman. Ka Gershmaniga oli V. Pavlovskisel kokkusaamine New Yorgis. Seal olles andsid Balti Vabadusliidu esimees Valdis Pavlovskis ja BATUN-i esimees I. Rupners C. Gershmanile Balti Vabadusliidu audiplomi baltlastele osutatud töö tänuks.

Pildil: Balti Vabadusliidu esimees Valdis Pavlovskis annab Ühendatud Rahvaste Organisatsioonis New Yorgis üle USA esindajale Inimõiguste Komitees Carl Gershmanile Balti Vabadusliidu audiplomi, vasakult Balti Vabadusliidu esimees Valdis Pavlovskis, USA ÜRO esindaja Carl Gershman ja BATUN'i esimees I. Rupners.

V. P.

SPORT

ERMO KULMAR

Estonia masterite võidukäik jätkub

„MAADE VÕISTLUS"

Masterite 1984. a. võistluskava tõotab kujuneda tegevusrohkeks, väljaarvatud Veteranide „olümpiaad", mis peetakse Roomas 1985. a.

Uusürituseks on ESTO-84 raames kavandatud kergejõustiku „maadevõistlus" Kanada ja Ameerika estoonlaste vahel. Praegune prognoos on: „Ülenoatera" võistlus, sest 1983. a. oli esto-ameeriklasi 28, võrreldes 15 esto-kanadalasega, viimasel puudusid ka mõned vanuseklassid. Vaevalt esto-kanadalaste veidi kõrgemad tulemused (20 tunnustusmärki lõunanaabrite 11-ne vastu) on küllaldased võiduks ilma võistkonda suurendamata.

Hiljutine Fitness Canada uurimus 22000 isiku kohta leidis, et koduvõimlemisest huvitatuist 42% olid liiga laisad algamiseks ja 30 %-l oli ajapuudus. Föderaaltervise-ministeeriumi uurimus järeldas, et vaesed ja vähese haridusega inimesed ei hooli kehakultuurist ja tervisespordist. Kui palju need uurimused riivavad eestlaskonda Kanadas peaks selguma sellel aastal.

LÕPUKS

Välis-Eesti rekordite tabelit täiendavaid andmeid saata aadressil: E. Kulmar, 236 Dixon Rd., Weston, Ont. M9P 2M3. Sisetreeningust huvitatuil helistada (416) 242-4314.

MASTERITE VÄLIS-EESTI REKORDID ALATES 1975. a.

(MR — Maailmarekord, KR — Kanada rekord)

SISEVÕISTLUSED

60 m M70 — 10,4 K. Trei 29. 1. 83; M60 — 9,6 T. Vellend 26. 2. 83.

5000 m M55 — 24.59,3 A. Rand 30. 1. 82.

3 km kõnd M60 — 18.01,4 U. Limit 29. 1. 83; M45 — 13.27,8 J. Roos 14. 2. 82.

5 km kõnd M45 — 22.31,0 J. Roos 12. 11. 83. (MR)

Kaugus M70 — 3.76 K. Trei 29.1.83(KR); M60 — 5.57 T. Vellend 26. 2. 83; M55 — 4.53 J. Lents 26. 2. 83.

Kõrgus M70 — 1.15 K. Trei 29. 1. 83; M55 — 1.30 J. Lents 26. 2. 83; M40 — 1.47 A. Roos 13. 3. 83, Hightstown, N.J.

Teivas M55 — 2.70 J. Lents 29. 1. 83.

Kuul (7.26 kg) M60 — 7.27 T. Vellend 26. 2. 83; M55 — 10.03 J. Lents 26. 2. 83; M40 — 9.03 A. Roos 13.3.83, Hightstown, N.J.; (5.44 kg) M55 — 10.90 J. Lents 29. 1. 83; (4.00 kg) M70 — 8.96 K. Trei 29. 1. 83; M65 — 8.96 E. Kulmar 30. 1. 82; M60 — 12.96 A. Truuvert 29. 1. 83.

Märkus: Kõik võistlused peetud Torontos, väljaspoolsed märgitud.

Järgneb

Eesti suusatajate edu jätkub

28. ja 29. jaan. toimusid traditsioonilised soomlaste poolt korraldatud Udora võistlused, mis möödunud aastal lumepuuduse tõttu ära jäid. Seekord oli lund 40 cm, ilm laupäeval päiksepaisteline —10°C, pühapäeval pilvine —5.

Kahel päeval võttis võistlustest osa 400 suusatajat, nende hulgas seitse eestlast.

Laupäeval tuli Henrik Vasila 16—17-aastaste poiste klassis 4 km-s 31 võistleja hulgas 14.34-ga 15-ks.

55 a. ja vanemate meeste klassis tuli Ülo Vastopä 8 km-s 35.15-ga neljandaks ja Theo Vellend 35.36-ga viiendaks.

Võistlusklassis tuli Robert Vellend 16 km-s 46.43-ga esimeseks ja Allan Mägi 49.55-ga neljandaks.

Pühapäeval oli võistlusklassi distants 8 km. Registreeritud oli tervelt 91 meest, lõpetas 66! Robert tuli jälle esimeseks, Allan neljandaks. Ajad 22.52 ja 23.58.

Individuaalalade viimaseks võistluseks oli laskesuusatamine (biathlon). Varematel aastatel suusatasid meie mehed Theo Vellend ja Uno Limit 45 a. ja vanemate klassis kaks viiekilomeetrilist ringi ja laksid ühe korra lamades ja ühe korra püsti. Sel aastal võistlesid nad 35 a. ja üle klassis ja suusatasid 4 x 5 km, lastes kaks korda lamades ja kaks püsti! Vellend tuli 123 min. 3-sek-ga kolmandaks ja Limit 130.29-ga neljandaks.

4 x 4 km teatesuusatamises õnnestus Kalevi meeskonnal jälle võita. Esimeses vahetuses suusatas Allan Mägi, teises Lutz Luckow, kolmandas Martin Vellend ja ankrumeheks vend Robert, kes suusatas 4 km ringi 11.06-ga. Kogueg 50.54.

Teiseks jäi Guelphi Ülikooli meeskond 52.39-ga, kolmandaks Western ülikool 52.45 ja neljandaks Sisu I 53.11-ga.

Auhindade väljaandmine võttis üle tunni. Lisaks kolmele karikale oli igale klassile veel terve rida eriauhindu: suusavarustust, kinkeesemeid, isegi mööblit. Sellisele hästikorraldatud võistlusele tahavad inimesed tuleval aastal jälle tagasi tulla.

Teadaanne kalasportlastele

Kalapüügivõistlus 18. veebr. 1984 Simcoe järve jääl Royal Beach'is algusega kell 8 hommikul. Kogunemine kell 7 homm. Virginia Beachi järve jääl.

Juhatus

RISTSÕNA NR. 1181

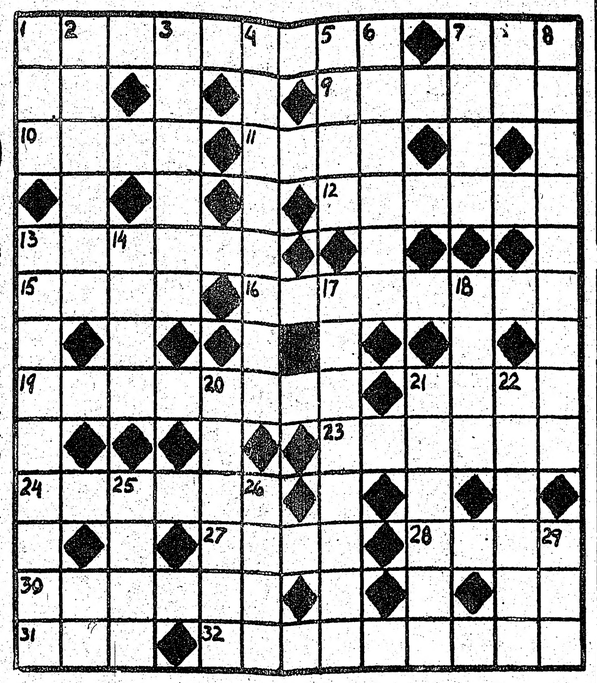

Põikread: 1. Itaalia rahvuskangelane 19. sajandil, 7. Lühend loomaarsti tiitlis, 9. Liitlaste poolel võidelnud Poola armee juht II maailmasõjas, 10. Signaaliandmise vahend, 11. Kala, 12. Tartu piirkonnakomissar Saksa okupatsiooni ajal, 13. Naturalistlik stiil kunstis ja muusikas, 15. Tükid tervest, 16. Käteravi, 19. Hoolitsus, talitus, 21. Karjumine, 23. Kallakil, kummargil, 24. Kunstnikule poseeriv isik, 27. Märguanne, 28. Taime vili, 30. Visand, kavand, 31. Sik-. . . ., 32. Lihatoit.

Püstread: 1. Kolm ühes. konsonanti, 2. H. Visnapuu luuletuskogu, 3. Naisenimi, 4. Mälestusmärk, 5. . . . stadt — linn Saksamaal, 6. Maa-ala Venemaal, Eesti piiri ääres, 7. Tõmbsoon, 8. Keskus, 13. Kaduv elukutse, 14. Suur, metsik viha, 17. Leivasort, 18. Ajaloolise väärtusega dokument, 20. Eesti kunstnik Rootsis, 21. Kodulind, 22. Alevik ja end. kihelkond Virumaal, 25. Laevade paranduskoht, 26. Juurdepanek, 29. Isiklik asesõna.

RISTSÕNA NR. 1180 LAHENDUS

Põikread: 1. Oras, 5. Hame, 9. SOS, 12. Türk, 13. Ares, 14. Aru, 15. Tüma, 16. Anne, 17. Les, 18. Täpis, 19. Illi, 20. Pea, 23. Usk, 25. Arst, 27. Aastaaeg, 32. Areaal, 34. Auline, 35. Karl Suur, 37. Omar, 38. Tt, 39. Umb, 41. Ema, 42. Loos, 45. Pliit, 47. Ais, 48. Seik, 49. Äike, 53. Isa, 54. Aita, 55. Ikka, 56. Med, 57. Suss, 58. Seks.

Püstread: 1. Ott, 2. Rüü, 3. Arm, 4. Skat, 5. Haapsalu, 6. Arnika, 7. Mens, 8. Ese, 9. Sall, 10. Orel, 11. Susi, 19. Ivalo, 20. Paak, 21. Erra, 22. Aser, 24. Otu, 26. Talts, 28. Sarmikas, 29. Aime, 30. Enam, 31. Gera, 33. Ast, 36. Uulits, 42. Laim, 43. Oise, 44. Osad, 45. Peiu, 46. Täis, 48. SAS, 50. Ike, 51. KKK, 52. Eas.

Müügil VABA EESTLASE talituses:

REHVITUD PURJEDEGA II

Sündmusi ja jutustusi mereelust

Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondise, Torontos väljaandel, 302 lk.

HIND $8.— pluss saatekulu Kanadasse $1.—, mujale $2.—

IN MEMORIAM MIHKEL LÜDIG

Valik Mihkel Lüdigu loomingust

Ettekantud 100-aastase sünni mälestamise kontserdil 9. novembril 1980 Torontos

I küljel: AVAMÄNG — FANTAASIA, LINDA LAUL, IGATSUS, BALLAAD.

II küljel: JAANIÖÖ — sümfooniline poeem, PÕLISMETSA JÄRV, KITS ja HUNT, LAPSEPÕLVES, LAEVNIK, ÜKS PISAR VEEREB, KOIT.

Kaastegevad sümfooniaorkester, noortekoor „Lootus", T. E. Meeskoor, T. E. Segakoor, solistid Önne Laikve, Irene Loosberg ja tshellist Winona Zelenka. Juhataja P. P. Lüdig.

HIND $13.50 pluss saatekulu

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses ja Eesti Abistamiskomitee äris, 958 Broadview Ave., Toronto

MÜÜGIL

ARVI TINITSA koostatud

Lennuväe abiteenistuslaste sõjasõitu II maailmasõja lõpupoolel kirjeldav suurteos

Välgumärgi kasvandikud

560 lk pluss 80 lk fotosid ja dokumente

Hind $47.00 pluss $1.50 saatekulu Kanadas $3.00 teistele maadele

Saadaval Vaba Eestlase talituses

EKK Kultuurifondi auhinnaga kroonitud

IVAR IVASK'i poeem

VERANDARAAMAT

Luuletaja kaheksas luuleraamat on pühendatud oma surnud vanemalle „kelle vaimust ja vaimustusest sündisid veranda ja verandaraamatu autor".

Hind $7.00 pluss 50 centi postikulu

Müügil VABA EESTLASE talituses

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

16.

„Aga teie linn on ju ilus — ja teie elu paistab jõukas olevat . . ."

„Kyllä, kõnelen teile meie jõukusest ja heast elust. Teid see võiks ju huvitada, eks ole?"

„Tämä on mielenkiintoista, puhu vaan! Olemme Kotkassa tavanneet virolaisia, pormestareita ja ministereitäkin. Heiltä ei semmoista kuullut . . ."

„Kes on meie ministrid ja president ja linnapead ja teised? Kui neist mõni teiega eesti keelt kõneleb — tai puhuitteko venäjää? — siis need sellid on Moskva satraabid, mitte rahva poolt valitud, vaid iivani poolt paika pandud — poluvernikud ja karjeristid!"

Mati oli tõelises transis, nagu päris misjonimees mustade hulgas. Ta rüüpas klaasist õlut, osutas pudelietiketile ja jätkas: „Eesti oli vana hea õlle maa, aga mis see on? See on tshehhidelt väljapressitud jook — olümpiaadiks muidugi. Aga ikka need Kotka linnas käinud ministrid. Kes neid valis? Meie mitte. Meil pole üldse valimisi, on ainult vene palagan mingi hääletamisega. Egas te ometi pole silmapaari vahele jätnud, et meil hääletatakse alati ühele ainsale kandidaadile. Või on teie meelest võimalik ühe hulgast üht valida?"

„Ega seegi suurem asi ole, kui igale kohale kandideerib 10—12 meest nagu meil . . ." arvas heast õllest pisut mõtlikumaks muutunud Antti. „Aga teie teate neist kümnest kõigist midagi, kust mehi, palju koolis käinud, mida oskab . . .? Meie ei tea „oma" Vainost mitte tuhkagi, kes ta on või mis ta korda saatnud. Tuleb kusagilt mingit turakas, poissmees või laste isa — keegi ei tea. Ainult mingi juhmi näoga selli „portree" halval paberil trükitud ja all, et „partei ustav poeg sellest või teisest aastast alates . . . Ja vali! Pole kedagi teist ette pandud — seesama on ja „parimaist parim". Aga mees ei mõista eesti keeles teregi öelda! Kas arvate, et sihuke vabadel valimistel ühegi hääle saaks? Ei mitte! Tema ei pea eestlastest midagi ja ei tea midagi! Mis eriti kurb — ei tahagi teada. Ja mitte ainult tema — enamasti kõik need pajuvankad, Moskva straabid ja nende sulased!"

„Rasked sõnad!" ütles Antti. „Etkö sinä vihainen virolainen, ole sattumalta tullut Amerikasta?"

„Noh kurat ja perkele, hõimuveli, ära pahanda, aga egas sa ometi Moskvast päevaraha ei saa?"

Eestlase temperament pole lahjem ega laisem kui soomlase oma. Aga kus kaks riidu kipuvad minema, seal kolmas lahutab. Erkki vaatas mõlemaid mehi isa ilmel ja ütles Matile:

„Räägi asjast." Anttile lisas ta:

„Sina kuula, aga ära ärritu!"

Mati pidas vajalikuks lisada mõned tema meelest veenvad andmed — asjast millest soome velled, vähemasti need, mitte midagi ei teadnud. Ta jutustas, et Tallinnas ehitatakse palju maju, aga ainult igasse seltsmendasse korterisse saab eestlane — ülejäänud kuus jäävad „Moskva fondi": sinna pannakse Venemaalt siia toodud „ehitajad", „isamaasõja" veteranid ja igasugu muud tolgused. Linn kasvab, aga miks? Sellepärast, et vene mees peab lämmatama siin eesti rahva. Peeter I tegi nende praeguste tsaaride meelest selle vea, et ei koloniseerinud Eestimaad, see oleks tal kerge olnud, meid oli siin pärast Põhjasõda ainult poolsadatuhat! Aga siis olid siin ka balti parunid ja neil oli töömehi vaja, mitte venelasi, sellepärast nad ei lasknud koloniseerimise mõtet üles tõstagi. Stalin hakkas vale otsast pihta — ikka nende praeguste Vene kuningate meelest — tahtis eesti rahva Siberisse „ümber paigutada", aga unustas, et isegi nii väikese rahva äravedamiseks ei olnud tal vaguneid . . . Praegused on oma meelest targemad, veavad oma kalleid slaavi hõime sisse nii massiliselt, et meie väike rahvas peab selle all lämbuma."

Mati küsis: „Olete kuulnud genotsiidist? Vaata see, siin ta on, seda meie slaavi peremehed püüavad! Aga võta näpust!"

„Tahad öelda, et teiega tehakse nii nagu Ida-Karjalas tehti — maa lagedaks? Ei, noh, teie raadiosaated, televisioon ja ajalehed näitavad ja kuulutavad, et igal pool on asju ajamas aina eestlased, vähe on vene nimesid", ütles Antti.

„Taevake, need on ju kulissid! Kes vähegi hakkab oma maa eest sõna ütlema, see lendab, hea kui ainult vaimuhaiglasse!"

„Kui see kõik nii oleks nagu räägid, kuidas siis see laulupidu siin täna?" kahtles Erkki.

„Ma ju sulle räägin, et see on vene komet, et maailmale näidata ja teiegi kergeusklikele potjomkini külasid püsti lüüa siinsest suurest rahvaste sõprusest. Ära usu, vennas, vene rahvaste sõprust, aga vad. Keegi ei usu, aga õiendada kui usud, siis aitad kaasa meie ei saa — pole sõnavabadust — ja sõna ei antagi teistele kui tagantkiitjaile. Minu meelest võis mõni mees 60 aastat tagasi kommunistlikku manifesti veel uskuda — aga nüüd, kui nõukogude ajalugu on nähtud ja üle elatud kõik see, mis kommunismi nime all korda saadetud . . . noh, see peab olema kas kurjategija või, vabandage, tohman, kes nüüd veel seda loba tõsiselt võtab!"

Mati tõmbas taskust ajalehe ja luges kõval häälel: „Viidates mingitele diplomaatilistele ringkondadele" Delhis levitasid USA teateteenistused UPI ja API teateid, milles väidetakse, et viimaste päevade jooksul olevat Afganistanis tapetud tuhandeid afgaane ja hävitatud 50 küla Kabuli ümbruses ja Gazni provintsis. Tass on volitatud kategooriliselt kummutama kõik väljamõeldised tapmistest ja külade purustamistest Afganistanis. Need teated kujutavad endist USA imperialistide desinformatsiooni selleks otstarbeks, et pea peale pöörata tunduvaid nihkeid paremuse poole selles regioonis . . ." Pidage, pidage — hoidke veel veidi oma väiteid ja vastuväiteid, ma ei lugenud seda tükki teile ilma tagamõtteta! Esiteks, kui Tass midagi ümber lükkab, siis see asi on olemas. Teiseks teate, et Afganistanis on Liidu armees meie poisid, eestlased, lätlased ja leedulased.

(Järgneb)

Värskemad uudised loete VABA EESTLASEST"

MULTIKULTURALISM

1971. a. saadik on mitmekultuurilisus ülikiiresti edasi läinud.

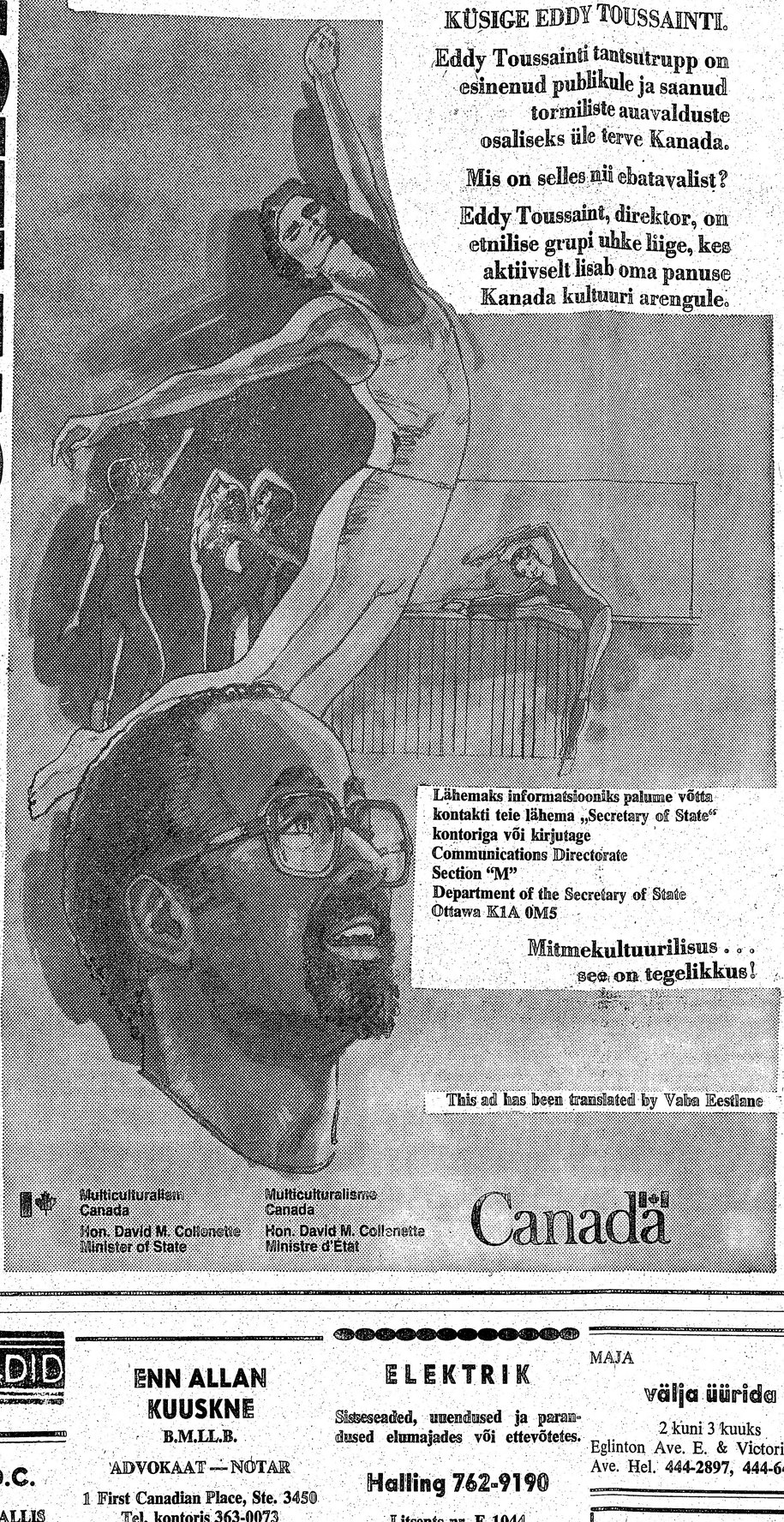

KÜSIGE EDDY TOUSSAINTI.

Eddy Toussainti tantsutrupp on esinenud publikule ja saanud tormiliste auavalduste osaliseks üle terve Kanada.

Mis on selles nii ebatavalist?

Eddy Toussaint, direktor, on etnilise grupi uhke liige, kes aktiivselt lisab oma panuse Kanada kultuuri arengule.

Lähemaks informatsiooniks palume võtta kontakti teie lähema „Secretary of State" kontoriga või kirjutage
Communications Directorate
Section "M"
Department of the Secretary of State
Ottawa K1A 0M5

Mitmekultuurilisus . . . see on tegelikkus!

This ad has been translated by Vaba Eestlane

Multiculturalism Canada
Hon. David M. Collenette
Minister of State

Multiculturalisme Canada
Hon. David M. Collenette
Ministre d'État

Canada

Olümpia Komitee nõupidamisel läti kunstniku J. Liliensteini büroos Los Angeleses. Vasakult kunstnik J. Lilienstein, dr. Ansis Blakis (lätlane), Avo Piirisild ja Jonas Matulaitas (leedulane).

Lühiuudiseid Balti Vabadusliidu tegevusest

Jõuludeks saabusid pühadetervitused president Reaganilt ja proua Reaganilt Balti Vabadusliidu juhtkonnle — eestlastest Avo Piirisillale, Viivi Piirisillale ja Heino Nurmbergile. 17. jaanuaril tuli Viivi Piirisillale tänukiri president Reaganilt, kus president tänab Viivi Piirisilda tema toetuse eest Grenada ja Liibanoni poliitikale.

Los Angelese linnanõukogu andis Balti Vabadusliidule loa maalida maanteede äärde panoraamid Eestist, Lätist ja Leedust. Need saavad valmis olümpiamängudeks. Eesti panoraami kujundab kunstnik Veli Saame, kes töötab sellel alal ka filmistuudiotele.

Olümpiamängudeks valmistas läti kunstnik J. Lilienstein nägusa kirjapaberi Balti Vabadusliidule. Esimene eriline Newsletter (Teadeteleht) olümpiamängude ainetel baltlastest sportlaste kohta saadetakse jaanuarikuus ajalehtede sporditoimetajaile. Samuti antakse välja postmargid Balti sportlastest, kes võtsid osa olümpiamängudest, kes on saadetud Siberi vangilaagritesse ja seal surnud.

V. P.

Kultuurikommentaar

Nõukogude muusik „tööpuhkusel"

Oma viimasel eluaastal anti Stalinile rida nõukogude kodanike fotosid kätte. „Suur isa" valis ühe neist välja ning andis sellega Tihhon Hrennikovile Nõukogude Liidu Heliloojate Liidu esimese sekretäri koha. Tänavu läks teenekas komponist puhkepalgale, asendajaks valiti Andrei Eshpai. Samuti on ka loodud Heliloojate Liidu esimehe koht, mis saavat Liidu tõeliseks juhtivaks positsiooniks. Uus (ja esimene) esimees Rodio Shtshedrin viibib parajasti Lääne-Saksamaal „tööpuhkusel". „Stuttgart Zeitung'i" kaastööline Lutz Lesle usutles Hamburgis uut pealikut. Intervjuust võiks märkida mõningaid punkte, mis huvitaks ka eestlasi.

Esiteks ei olevat Shtshedrin sotsialistliku realismi edasiviija vaid otsib inspiratsiooni J. S. Bachi muusikast. Tema loomingus on ka mitmeid elemente nii päris- kui ka neoromantikutest. Arusaadavalt on tema suuremad eeskujud aga Prokofjev ja Shostakovitsh, kes kumbki ei olnud kooskõlas omaaegse nõukogude muusika filosoofiaga.

Shtshedrini arvates on Prokofjev ja Shostakovitsh vene muusikatraditsiooni eesotsas. Praegu uuritakse vene rahvamuusikat väga põhjalikult, on tehtud palju musikoloogilisi ja etno-musikoloogilisi avastusi. Kas ei ole sama juba aastaid juhtunud Eestis? Või on see vanem traditsioon, mille Veljo Tormis jt. Venemaalt õpingutelt naastes kaasa tõid? Või on eesti heliloojad loonud uue voolu üle Nõukogude Liidu? Arvestades tuntud ENSV kultuuritegelase arvamisega, et „Eestil ei ole tulevikku, sellepärast uurivad heliloojad minevikku", tähendab et Nõukogude Liidul ei ole ka tulevikku. Oleks aeg, et keegi seda märkaks.

Huvitav on ka märgata, et nähtamatu Suure Venna (kas Andropovi praegune käitumine ei ole täpptäpilt võetud Orwelli kuulsast romaanist?) ajal olevat muusikaline elu siiski hoogsam, kuigi teatavasti on muidu olukord ääretult vilets. Ka lubatakse rahvale rohkem leiba asendavat tsirkust, rohkem abstraktset kunsti, ekspressionistlikku muusikat ning satiiriteatrit, või on Andropov tõesti huvitatud dzhässi kuulaja? Või isegi mängija, Andropov kui Stephane Grapelli, viiuldades „Jailhouse Blues" kui Moskva „põleb"? Võibolla on ka eesti heliloojaile antud armuaega „hullu" tegemiseks, enne kui töölisparadiis maale ilmub, kus sotsialistlik realism on ainuke väljendusviis, mida kunstnikud tunnevad (võrrelgem seda stseeniga „1984-is", kus Winston Smith kuuleb „newspeak'l" loomise kolleegiumi liikmelt, nende „keele-Aaviku" Syme'i käest, kuidas 2050 on ainukeseks arusaadavaks keeleks „newspeak" ning isegi Shakespeare'i saaks ainult selles kohitsetud keeles lugeda; originaal oleks ammugi vaid tuhk).

Aga teisest küljest on Shtshedrin ettevaatlik. Tema arvates Nõukogude Liidu parimad heliloojad on volgasakslane Alfred Schnitke Moskvas ja Boris Tishchenko Peterburis.

Huvitav et Eesti heliloojad ei paista silma. Tormis oleks ju tema teooria järele äärmiselt tähtis kui rahvamuusika juurte otsija/leidja. Võibolla on teised kaks vene Tormised. Välismaalasteks ta eestlasi vist ka ei pea — seal meeldivad temale poolakad Krystof Penderecki ja Lutoslawski, kes on läänemaailmas vist küll tuntumad idabloki kaasaegsed komponistid. Poliitilise tähenduse kohta ei saa midagi ütelda, kuna ei mäleta, mis nende kahe suhtumine Solidaarsusse on. Siis mainib ta ka veel itaalia „enfant terrible", juba vanemat härrat Luciano Bevio't, jälle esmaklassi mees, kelle töid juhuslikult eelolevas mais ka Moskvas kuulda saab — näidates et õhk on muusikutele Nõukogude Liidus võibolla teps vabam. Mis jääb huvitavaks on, et viimase viie aasta jooksul on jäänud mulje, et kaasaegsetest nõukogude komponistidest ei ole Läänes palju välja tehtud — isegi Neeme Järvi esitab juba surnud nõukogude heliloojate töid. Ainukene erand on olnud mees, keda Shtshedrin vist ei tohi nimetada — kuigi ta on heliloojana igal juhul omaette maailmas (aga siin ei ole kohta kriitikale) ja see mees on muidugi Arvo Pärt, kes Shtshedrini vaikimisest võiks ka sama palju tõlgendada, kui ta ütelustest.

W. Mart Laanemäe

Eraettevõtlus Jugoslaavias

Uues majanduslikus stabiliseerimisprogrammis Jugoslaavias on ette nähtud eraettevõtete toetamine. Sedamoodi loodavad ametivõimud luua paarsada tuhat uut töökohta neile miljoneile töötuile, kes praegu ei mahu tööturule. Juhtivad partei- ja riigitegelased manitsevad kohalikke parteitegelasi, et nad seda arengut ei takistaks. Siiani on kõige suuremaks takistuseks olnud eelarvamused partei- ja riigijuhtide juures.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

Kristina M. Noolandi, M.A., B.Ed., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
305 Lake Shore Rd. East
Oakville, Ont. L6J 1J3
Tel. kontoris 844-8581
kodus 820-8836

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

MIHKEL HOLMBERG
B.A., LL.B.
Zammit, Dash & Semple
ADVOKAADID — NOTARID
1240 Bay St., Suite 307,
Tel. 923-2601
Õhtuti 653-4874

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

MAJA
välja üürida
2 kuni 3 kuuks
Eglinton Ave. E. & Victoria Park Ave. Hel. 444-2897, 444-6405

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Toimetaja H. Oja kodune tel. 481-5316
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

üks toll ühel veerul:
kuulutuste küljel $4.75
tekstis ..... $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni emasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 9. veebruaril 1984 — Thursday, February 9, 1984

Kortright Centre — talviste meelelahutuste keskus

Kortright Centre on suurepäraselt väljakujundatud linnalähedane looduskaitse ala, mis talvehooajal on ideaalne väljasõidukoht meelelahutuseks nii perekonnale kui ka üksikisikutele. Mugavas kohvikuga varustatud pearuumis on mitmed looduseteadmisi täiendavad ning looduse kaitset edutavad väljapanekud, siis näituste saal, kus mitmelaadilised loodust vaatlevad kunstnikud ning fotograafid esitavad oma loomingut, ning lõpuks filmide ning diapositiivide esitamise teater. Eriliseks atraktsiooniks peaks olema Kortright Centre perekondadele ja üksikisikutele, kes tahavad õppida suusatamist. Hästi korras hoitud suusarajad viivad läbi metsatukkade, nõlvakute, orgude ja nad on kujundatud nii, et ka vähese kogemusega suusatajad saavad seda nautida, sest informatsiooni-siltidega juhitakse neid kergematele radadele kui nõudlikumad laskumised on ees.

Huvitava sündmusena toimub 11. ja 12. veebruaril kell 1.00—4.30 p.l. n.n. „Ski Trek", kus juhi saatel suusatatakse läbi Humberi jõe orgude ning küngaste kuni 6 km kaugusel asuva Kleinburgini, et külastada McMichaeli kunstikogu ning siis tagasi suusatada Kortrighti. (Retk maksab täiskasvanutele $3.00, lastele $2.00 ning perekonnale $7.00, mis katab kõik kulud.) Retk on mõeldud suusatamise mõnu ja looduse ilu nautimiseks ning selle kirjelduse vaatlemiseks kunstis.

Samadel kuupäevadel toimuvad mittesuusatajatele „Wildlife detective hikes", retked loodusesse, tutvunemaks kuidas linnud ja loomad looduses talve üle elavad. Veebruarikuu jooksul, laupäevadel ja pühapäevadel alates kell 1.00 p.l. tutvustatakse traditsionaalset indiaanlaste talvemängu „Snow Snake", millest igaüks võib osa võtta. Mängijad varustatakse 3 jala pikkuse kepiga (snake), mida libistatakse lumerenni pidi, mis suure kiirusega võib minna kuni 90 meetri kaugusele. Hiljem näidatakse samasisulist filmi, mis demonstreerib kuidas indiaanlased seda mängu mängivad. National Film Board'i poolt on samas organiseeritud tuntud Kanada fotograafide poolt loodud 75 must-valgest ja värvilisest fotost koosnev näitus „Erom on Icicle I made Winter", mis tutvustab vaatlejale talve mitmesuguseid külgi üle terve Kanada. Teistes looduskaitse keskustes Toronto läheduses toimub samuti mitmesuguseid talveüritusi, millistest huvitav võiks olla Boltoni lähedal „Cold Creek" keskuses toimuvad koerakelkude võistlused (18. ja 19. veebruaril, 3. ja 4. märtsil, kella 12.00—2.00 p.l.) Kõige eelneva kohta saab informatsiooni Metro Conservation Authority'lt, tel. 661-6600, kirjalikult: M.T.R.C.A. Information Section, 5 Shoreham Drive, North York Ont. M3N 1S4.

Kortright Centre asub Pine Valley Drive, sõita Hwy. 400 kuni Major Mackenzie Drive, sellega 3 km läände ning Pine Valley Drive'ga 2 km lõunasse tagasi.

A. L.

Kalevi lipkonna talilaager „Jääpurikas" tõi Kotkajärvele eriti rohkesti skautlikku noorust. Pildil skaudid Kalevi maja ees tehtud tule ümber.
Foto: nskm A. Tralla

Kalevlaste „Jääpurikas"

Rekordiline osavõtt Kalevi lipkonna talilaagrist

Kalevi lipkond tähistas oma talvise tegevusperioodi haripunkti talilaagriga „Jääpurikas", mis toimus 28.—29. jaanuaril Kotkajärvel. Laupäeva hommikuks oli kohale jõudnud 52 laagrist osavõtjat ja seega loodi uus Kalevi pere rekord. Eriti tore oli noorte hulgas laagris näha 9 hundut, kellest suurem osa esimest korda osa võtsid.

Ilm oli kõigiti soodne; lund oli palju, tuult vähe, päike paistis ja külm ei teinud kurja.

Juba reede õhtust alates sõitsid Tiit Tralla ja Indrek Uukkivi mootorsaanidega edasi-tagasi mööda Estonian Road'i, kärutades laagrivarustust kohale;

sama töö ootas ees ka laupäeva hommikul.

Kui kõik olid kohal, heisati Anton Õunapuu väljakul sini-must-valge lipp, laagri juht Kaarel Truuvert tervitas osavõtjaid ja Tiit Tralla luges palvuse.

Laupäevane tegevus koosnes nskm Margus Tae juhtimisel suusamatkast Takkeri järve juurde, kus pikk rida kalevlasi, nii suuri kui väikseid, tegid ilusa ringsõidu. Videvikus organiseeriti lipuvarastamise mäng, ilma suuskadeta; mängu lõpuks oli selgelt näha, et suuskadel oleks hulga kergem olnud kui siigavas lumes sumamine.

Peale maitsvat õhtusööki, mille Tiina Tralla oli linnas valmistanud, peeti lõke peamajas kamina ees. Tehti palju laulu, esitati nalju, isegi vanemate poolt

ja Indrek Uukkivi rääkis jutu Eesti Vabadussõjast, kuidas üks noor poiss sangariteoga langes võitluses.

Siis jagati igale tõrvikud ja sikduti pikas rivis vaikselt peaväljakule skautluse juubelikivi ümber. Tõrvikute rõnga valgusel mälestati paljaspäi lahkunud skm Helmut Jaagustet. Siis kutsuti rõngasse noored Arvo Laansoo, Mati Pajo ja Arno Türk, kes andsid oma skauditõotuse põlvili Kalevi lipu ees. Nende poiste 3 tõrvikut jäeti põlema mälestuskivi juurde ja kõik lahkusid jälle vaikselt.

Järgnes kuum kakao ja saiad kõõgi juures, ning saun nendele, kes soovisid.

Niipea kui pühapäeval hommikuste ülesannetega toime tuldi, läks lahti suusavõistluseks, kus tulemused olid järgmised:

(Vendurid — 1) Toivo Lainevool, 2) Erik Türk, 3) Raimo Karhunen.

Skaudid — 1) Paul Tae, 2) Arno Türk, 3) Mati Pajo.

Hundud — 1) Peeter Türk, 2) Eero Laansoo, 3) Toomas Orav.

Varsti peale võistluse lõppu löödi mootorsaanidel jälle hääled sisse ning algas väljavedu. Samaaegselt valmistati välistulel lõunasöök: viinivorstid ja saiad, kus iga mees hoolitses oma kõhu eest.

Järgnes lipulangetamine, kus Kaarel Truuvert tänas kõiki nähtud vaeva eest ja lootis veel suuremale osavõtule järgmisel aastal.

Pakiti viimased asjad, Andres Terts viskas Kalevi maja katuselt viimase labidatäie lund, Arnold Tralla andis kõõgile viimase puhtuse läike, peamaja pandi korda ja lahkuti rahus.

R. P.

Helletajailt tuleb uus heliplaat

Lõbus laupäeva pealelõuna Hamiltonis

4. veebr. pealelõunal oli Hamiltoni YWCA saali kogunenud arvukalt noortesõpru ja vanemaid, et osa võtta Helletajate lõbusast kontsert-tuluõhtust. Noored olid üritust suure hoole ja armastusega ette valmistanud, lootes ka tulule heliplaadi väljaandmiseks. Helletajate read on mõneti hõrenenud, eemale on jäädud töö või muude kohustuste tõttu, kuid ind on jäänud samaks koos säravate silmade ja lõbusa kavaga. Osaliselt on vast ESTO-84 oma mõju avaldanud, et mitmedki laulugrupid on taas tööle hakanud, viljelema rahvalaule ja vahele ka moodsamat.

Helletajad kogunesid lavale ja kava alustas koorijuht Olaf Kopvillem lühikese kuid humoorika tervitusega. Ta mainis ka, et ajad on muutunud nagu paljudes perekondadeski. Grupp on üles kasvanud ja vanast koosseisust — 1974. a. sügisest — 20-st järel vaid 10. Ta soovis mõnusat omavahelist istumist, kohvi ja kookide maitsmist ja loteriil võimsate võitude õnne, peavõiduks $50.00 sularaha!

Kavas oli tervituslaul, mis oli 1974. a. esimeseks lauluks nende repertuaaris, „Sirel". Järgnes laulude kombinatsioon „Linnad ja Vana Tallinn" ja väga meeldivalt kõlav „Suveteedel". Vahepeal mainis koorijuht, et Helletajatel on kavas heliplaati teha, milleks seegi pealelõuna oli tuluõhtuna välja kuulutatud. Plaadil peaks olema ka rahvalaule ja nii kõlaski väga lõbusalt „Tii, tii, tihane". Aplaus oli tugev ja laulu korrati. Edasi oli kavas „Kiigu, kiike kõrgeelle", moodsamalt seatud rahvalaul „Uhti, uhti uhkesti".

„Linnuke" oli kavasse võetud rõõmuks neile, kes ise soojale maale sõita ei jõua, vaid ainult laulu kuuldes sellest saavad mõnu tunda!

„Sinitaevas" oli inglise ja eesti keeles esitatud, et „oleks näha, et noortel mõlemad keeled selged!" lisas koorijuht. Järgmisena esitati väga elamusrikkalt ja hästi põimik lastelauludest. Kava lõpupalaks oli „Sauna taga", millele oma panuse andis akordioni saatel lauldes ka koorijuht ise. Rõõmsalt esitatud pala andis kavale väga hoogsa lõpu. Publiku tänuks oli kauakestev aplaus ning rõõmuks kuulajaskonnale lauldi kolm lõbusat lisapala.

Tasuks tubli töö eest andis koorijuhile lilli H.E.S. Segakoori poolt Ines Poltov. Helletajate poolt andis lilled Tiina Suit-Coverdale sõnadega „Meie austatud ja armastatud juhile ta 10-aastase kanatuse eest!" Samuti Tiina tänas külalisi ja sõpru, kes seda pealelõunat tulid nendega jagama.

Kohvi ajal loositi välja ka väärtuslike võitudega loterii, mille juures oli tegevad Astrid ja Karin Rammo, Evi Pertens ning koorijuht oma „tugeva häälega aitas kaasa, et olgu õige võit õigele saajale!"

Loteriile olid annetanud: pr. ja hr. M. Pertens, V. Tammer, pr. Pärna, pr. M. Malberg, pr. E. Silinskis, pr. L. Koger ja pr. ja hr. M. Suit.

Lõpuks andis lühikese teate edasi H.E.V.U. esimees A. Jurs, et EKN on alustanud aktsiooni M. Nikluse välja saamiseks N. Liidu vanglast. Sel puhul korraldatakse 11. veebr. Ottawas Vene saatkonna ees meeleavaldus. See on ainus tee kuidas saab N. Liitu mõjutada siinse Välisministeeriumi memorandumiga. Kanada on nõus M. Niklust vastu võtma kui N. Liit vaid välja laseb. Seega loodab EKN juhatus ka Hamiltoni eestlaskonnast vähemalt 10 inimest, kes sõiduga ühineksid. R. Edari oli nõus organiseerimisel vahendajaks olema.

E. V. aastapäeva jumalateenistus Floridas

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise jumalateenistus Lõuna-Florida EELK koguduses peetakse pühapäeval, 19. veebruaril, kell 3 päeval Christ Lutheran Churchis, mis asub 1955 E. Oakland Park Blvd. Fort Lauderdales. Jutlustab õpetaja Juhan Suurkivi. Esineb Lõuna-Florida Segakoor. Orelil E. Allik. Laululehed. Kohvilaud.

USA rahupidamise üksus tuuakse ära

WASHINGTON — USA president Ronald Reagan oli uurimas ettepanekut Ameerika rahupidamise üksuste Liibanonist, Beiruti lennuväljalt ära viimast peamaantee juurde pealinnast lõunasse, kus nad demonstreeriksid USA julgestust ilma sõjaliste võitlusteta.

Kui Reagan selle ettepaneku teostaks, siis see oleks tema vastus Kongressi suurenevale nõudele sõdurite Liibanonist ära toomiseks või paigutamiseks julgemale positsioonile. See olevat ka Liibanoni presidendi Amin Gemayeli vastuettepanek täielikuks nelja rahva rahupidamise üksuste ümberpaigutamiseks.

Reagan uurib ettepanekut, et tuua üksused helikopteritega laevadelt rannale perioodilistele patrullülesandeile maantee juurde,

näidates USA lippu ja demonstreerides oma huvi Liibanoni tuleviku vastu.

Aga nad ei vastutaks siiski maantee julgeoleku eest, kuna see ülesanne jääb Liibanoni sõjaväele.

Ettepaneku aktsepteerimine võimaldaks USA-le vähendada oma praegust 2000 sõduri arvu. Sellega nad viiakse eemale ka ohtlikust Beiruti lennuväljast, kus nad olid märklauaks. Nende lahkumisel jääks lennuväli neutraalseks.

Gemayeli plaani kohaselt jääks ameeriklastele Beiruti maantee Siidoni poole,

prantslastele Beiruti-Damaskuse maantee ja itaallastele maantee Beirutist Tripoli poole.

Inglastele, keda on vaid 100, pole spetsiaalseid ülesandeid ettenähtud.

USA ametivõimud ütlevad, et Reagan soovib rahukaitse sõdureid Liibanonist välja viia, aga on otsustanud, et ta ei lase end selleks sundida.

Presidendi uurimised kestsid vahelduvate seisukohtadega siiski kauem. Vahepeal jäi ta otsuse juurde, et USA sõdurid püsivad paigal vähemalt tuleva aastani.

Kuid nüüd, kui kodusõda võttis eriti suure ulatuse ja muhameedlased võtsid kontrolli linna läänesektoris, andis president Reagan korralduse USA merejalaväelaste Beirutist välja viimiseks.

Korraldusele lisas ta siiski ähvarduse, et USA laevastikul ja õhuväel on õigus Süüria toetusel võitlevate muhameedlaste karistamiseks.

USA üksuste väljatõmbumine ei tähendavat aga mitte, et USA jätaks Liibanoni maha, vaid USA tahab täita sellele antud lubadusi.

Saarlaste küünlapäevapidu

Läinud laupäeval toimus saarlaste küünlapäeva kokkutulek üle 300 osavõtjaga; arv näitab omaaegsete arvuka osavõtjaskonnaga talviste kokkutulekute kõrval veidikest kahanemist, kuid on siiski suur võrreldes meie teiste sellelaadiliste sündmustega.

Kui pidu oli paar tundi juba kestnud ja rahvas nautinud V. Gustavsoni suure ja mahedasti mängiva orkestri lugusid, ütles külalistele tere tulemast Saarlaste Ühingu esimees Arni Käärid. Õigesti oli seda öeldud juba saali seinale asetatud Saaremaa kaardi kohal olevate sõnadega TERE TULEMAST! Umber Saaremaa liikus hõbedasi kalu rohkem nagu lääne suunas. Saali laes hõljusid kajakad ja seinal rippusid kaks päästerõngast; lava kohal ühingu sümbol. A. Käärid märkis peoliste kohta, et nende hulgas on rohkem muumaalasi kui saarlasi.

Teisena Muhumaa mees Lembit Kolk andis ühingu juhatuse nimel informatsioonist laadi uudiseid. Tänavu on ESTO-84 sündmuste aasta. Selle raames toimub maakondade päev teisipäeval, 10. juulil kahes osas. Esimeses lõunasöök kell 12 sikat, võib teha ka ilma võimendajate mürata, 7-liikmeline orkester mängis neid viise, mis olid publikule lähedased. Vaheaegadel loositi välja loteriivõidud, külastati einelauda ja baari, kuni laudadel olevad küünlapäeva küünlad madalaks põlesid.

7-aastane poiss räägib klassikaaslasele:

„Isa kutsus eile õhtul mind enda juurde ja lubas mulle jutustada elulisi probleeme. Kuid ta rääkis ainult mesilastest ja lindudest, naistest nähtavasti ta! pole õrna aimugi."

olevast raamatust „Saare rahvas vabas maailmas" mis trükikoja lubaduse kohaselt ilmub maikuus. Esialgul oli raamatu hinnaks ettenähtud $20, kuid saadud toetus võimaldab raamatu hinna alandada $14-le. Kuna raamatu tiraazh on ainult 900, siis kõik saarlased, kes soovivad seda kaunist raamatut, võivad kohe ettetellimisi teha. Etteregistreerimisi maakondlikule päevale, ja raamatule tegi Hilda Härm.

Kavalises osas esines hiidlastelt laenatud sopran Tamara Norheim kolme operetiviisiga ja meeleolulauluga,

lisades neile populaarse vastuvõtu saanud R. Valgre „Saaremaa valsi"; klaveril saatis tütar Linda Norheim.

Muus osas oli pidu hoogne, V. Gustavsoni orkester näitas, et muusikat võib teha ka ilma võimendajate mürata, 7-liikmeline orkester mängis neid viise, mis olid publikule lähedased. Vaheaegadel loositi välja loteriivõidud, külastati einelauda ja baari, kuni laudadel olevad küünlapäeva küünlad madalaks põlesid.

SOOME FINNCHARTER SUVISED LENNUD

Reserveerige nüüd oma piletid MEIE kaudu

JÄRGMISED GRUPILENNUD:

Lend Torontost	Lend Helsingist tagasi:	Hind:
28. juunil	11. juulil	$829.00 + $12.50
28. juunil	25. juulil	$879.50 + $12.50
12. juulil	8. augustil	$879.50 + $12.50
26. juulil	8. augustil	$879.50 + $12.50

Lennud tehakse Finnairi avara „kümnesega". Lapsed alla 2 aasta tasuta.

Saate kõik reisiteenindused meilt. Meie kontor asub Ramada Hotelli aulas, 185 Yorkland Blvd., Willowdale, Ont.
Helistage RITVA'le, büroos (416) 497-0300, või koju (416) 449-4782

YORKLAND TRAVEL LTD.

* Valitsuse kinnitus vajalik

The Finnish Place

5463 Yonge St. Willowdale — Finchi lähedal
Telefon 222-7575

VEEBRUARI VÄLJAMÜÜK

Kõik kinkeesemed ja talvejalanõud 20–30% hinnaalandusega

Heritage Ford Sales Limited

2660 Kingston Rd. Scarboro

VÄLJAMÜÜK

'84 T-BIRD $11.997
'84 FORD LTD. $10.459

Helistage: ANDRES MARTENS'ile tel. 261-3311, kodus 284-7447